

Sahrodka.

Škološa Serbskich Nowin.

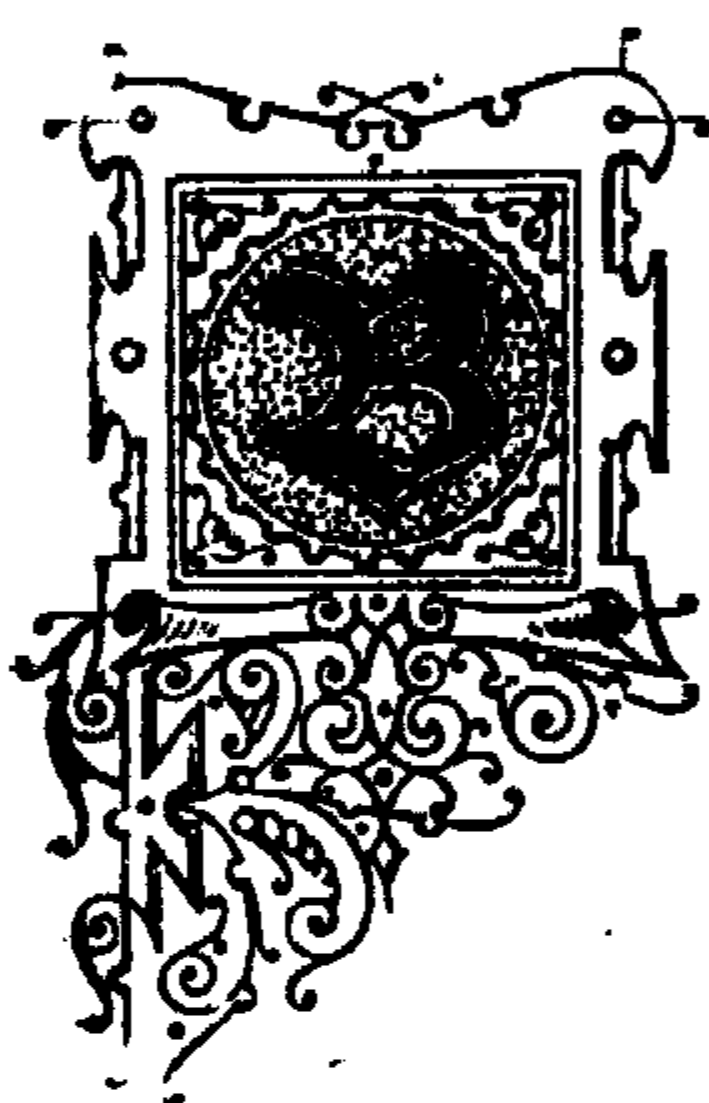
Sestajač Rachlowe.

✠ Lubemu Knjesej Jesusej k česći, serbskim dječom k spomoženju. ✠

Čo. 1.

Jutry.

1906.

Dječata w schuli.

Uč durbja w schuli dječatka
Kaž bože lube jehnjata.

Ze Jesus dobry wódzet jim
S tak miłym hłobom pastyrškim.

To zyle pěčne stadlečko
Eso njewadži a snježe ho.

Tón pastyr na nje njetrjeba
Ni kjesčka, ni pruczika.

Ze micžata ho njebodu
A se hłowom jo pošť'chaju

A sablubži hdy žane ho,
Wón mikosčizny wróczi jo.

Wón bjerje wschě, hdyž srake su,
Na stotu pastwu njebjesku.

Móz modlitwy.

Wječor je ho pschiblizik, čmicžka pschitrywa semju. Hara a žiwjenje na dworach a w domach je woczichnyło niz jenož na nóz, ale tež sa pschichodny džen. Ze džě kobota psched palmarum.

Tež w malej khezzy wjetščeje wšy je ho wschě džěko sasta-
jilo a mēr, šwjedžeński mēr, je saczahnył do domu a do wutrobom.
Chže džě jutšje dżowka tuteho doma w žrtwi psched šwjatym
wołtarjom šwój kščeženški klub wobnowič, chže se šwojim klu-
bom wobkruzicž, šchtož pschi kščeženizy kmótija sa nju klubichu.

Pěčna mloda holčka pschitrywa runje k wječeri blido a jeje
macž džěla wołoko kachli. „Macži, hdyže dha nan dženka sažo
tak dołho je? Wón tola jutšje tež šobu kemschi pónđe!“

„To ho wě, Šanka, a po mojim šdaczu mohł tu tež dawno
bycz, hdyž tola wě, so chžemy ho sa jutšichi džěń pschihotowacz,
na twój konfirmaziški džěń, luba Šanka. Durbju šebi pschezo na
moj konfirmaziški džěń myšlicž psched 30 lětami. Ze mi to nje-
šapomnity džěń. Wječor prjedy šebi wscho pěčnje pschihotowach-
moj a njeđzelu džěchmoj potom i macžerju — nan džě bě hižo
njeboczicžki — w našej rjanej, pěčnej serbskej narodnej
drascze do Božeho domu.“

„Macžetka, nizwěrnó, lajtaž ja jutšje pónđu?“

„Šaj, Šanka! Ale tehdy bě wjele rješcho, pschetož lžba
holza džěšče w šwojej narodnej drascze k Božemu blidu
na tutym sa zple žiwjenje tak wožnym dnju, hdyž psched šwojim
Bohom ho šama wusnajesch, so chžesch jemu šwěrna wostacz a
našej kščešćanskej wěrje. Lubowachmy našče satsatke waschnje
a nječinijachmy, kaž nětke, wschu módu šobu!“

„Macži, wschako ho ja a hiščeže druhe tež tak wobletamy!“

„To wschak! Ale kětko jich to šče? Ze druhe du w tej
šamšnej drascze, na kotrejž durbji ho tež stoto blyšćicž, tež sažo
wschudžom druhdže — tola nan w khezji tepta! Wšmi schlu
a staj poliwku na blido, so hnydom powječžerjamy!“

Durje ho wotewrichu a nan šastupi, ho i šabritšeho džěka
wrócziwšchi. S krotkim postrowom šyđe ho sa blido.

„Šanka, wuspěwaj dženkša modlitwu!“ praji macž a položi
pokrutu khlěba na rózł blida. Nan mjelčješče. Šanka wuspěwa
modlitwu a nětł ho i macžerju sa blido šyđe. Wšchi wječeri ho
mało rěčješče. Na pošledku praji Šanka: „Nano, šygi čzi sa
jutšičše wschitko pschihotowala! Nječamny pschepošdže woteńcz!“

„Wschitdu tam hižo čžaga dojcz“, bě nanowa wotmošwa,
kotryž se šymnym, ho džiwazym wócžtom na šwoju džowku po-
šladny. „Šdy dha ho šapoczňnje?“

„W džewječžich, kaž hewal, nano!“

„Mó, dha móžu ho jutšje hiščeže wuspacz; woteńdu dženkša
hiščeže ras.“

„Nano!“ Šanka šrudna šawola.

„Ale dženkša, mužo?!“ macž i pohórščtom praji. „Mužo,
njewěšch, šchto jutšichi džěń sa Šanku je!“

„Su wschak, tola dženkša pónđu!“

„Nanko, chžemy sa jutšichi džěń modlitwu wuspěwacz, wo-
štan domach!“

„Wostaj mje! Ššym klubil, so pschitdu a duž tež du!“

S tutymi hłowami bě i durjemi won. Šanzu kulachu ho
šylyšy po ližomaj, njepraji pał ničžo, dokež nanowe waschnje šna-
ješče. Macž wobroczi ho k njej, prajo: „Wšji, Šanka, šnosčmoj
wšchitko i blida a wopłokajmoj! Šotom šebi modlitwu wuspě-
wajmoj, tež sa nana, so by ho sažo wot nješkmanych ludži wot-
wobrocžil, kiž chžedža jeho sa šwoje hješšbóžne myšle dobycz. Šlaj,
nan je štajnje w šabrizy mješ tajšimi čžłowjelami, kotšiz do ničžeho
njewěrja a kotšiz bychu chžyli, so bychu wschitzy po jich woli
čžinili.“

„Ale dženka mójesche tola doma wostacj.“

„Hanka, wón wšchal bórty sažo pschindže; pói a pschihotujmoj mójesche poklebnje wězy sa jutšišči džen!“

„Wé mažu hobziatu posbžišcho. Mažej kžězy bližesche so pói nje muži, kotryž pschi hebi bórbotajo pomaklu bliže stupasche. Wé to Hanzyn nan. So tal se hobu hantorsjesche, mėjesche hwoje prawo. Hanzynne a maczetne hłowa njeběchu hjes sacžiščesja na njecho wostate a lěbma bē do łorcžmy fastupiwšči so hynnył, pschindže hebi jecho hufob, stary pscheczelnj mužil, po zigary. Seho wuhladawšči, stupi ł njemu, prajo: „Ščto dha ty dženka tu cžinjšč! Mjewisč, so masč jutšje ł Hanku do Wožeho domu hieč a jeje wobnowjenje kschěžnšeho hłuba wobhweščizč? Šsyn ł Hanku rěčal a wēm, łaf rjenje so na jutšišči džen pschihotuje, a ty tu w łorcžmje wołoko hynasč?! Dži dom a wuspěwaj hebi hčelušč!“ Š tuty mi hłowami woteńdže, hebi zigary do łapšy tynnywšči.“

„Rěčtrje stuleny tam Hanzyn nan hebdžo wosta. Pó htwili so ł bobom šbēhny a woteńdže, hač runje jecho tamni dobri pscheczelnjo džeržecž; pytaču. Wé njemdry na wšchěch, najbóle na hebjje hameho.“

„W tajšich njelubnych myšlach bē do kžěje fastupil, so by hnydom lehnycž ščol, so nitomu njepoławawšči. Pšches pomocžinjene istwine burje wuštšyša se istwy, w łotrež bē hšchěje hweža, hčob hwojeje džowki, a hač runje nochžysche, posasta tola a pošluchasche a hšyschěsche, łaf so Hanka mablesche: „Špožčł mi, luby njebjeski wótcze, hnadnje ł mój, so byč jako pēkne džěčžo hwojimał staršchimaj dale we wšchěj lubošči a ponižnosčji pobata byla a jimał hlužika, pschetož wonaj staj psches tvojju hnadu telko dobreho nademnu cžiniloł, mje woczahnyłoj a wufubłatoł, mje wuczikoł a šđeržaloł. Mój njebjeski wótcze, šđerž a swarnuj tež dale mo jecho nana a — — —“

„Hanka! Hanka!“ šallincza psches istwu.

„Nan bē fastupil a so ł žonštimaj, niz njemalo pschekwapjenny maj, bližo, džesche ł tšchepotazym hłwškom: „Hanka, twoja modlitwa je mi woczłi wotewrika; bēch šawjedženy wot cžertowšteje rabny tamnych hjesbóžnikow. D, hđže bēch so šabludžil! Do helšich rukow bēch padnył! Tola cžitaj nam modlitwu a jutšje hwečimny w hromadže wjehełi twój konfirmazišči džen! Njeměrnó macži? Pójteł a modlmy so!“

K. W.

Ssedma kasuja!

Mały Jan bē džėdej na wopyt pschischol. Nunje bē listynoschet wjele pienjes pschinješł a je na blido položil. Džėd noschěsche je nětko do hwojeho khamorcžka.

„Ach,“ hebi Sant myšlesche, „hdy byč tola jedyn tajki tolet mēł! Ło byč hebi potom rjaneho žokteho ptacžka łupicž mohł, kotryž łaf krahnje fifoli. Ale džėd nam džěčžom pienjes njedawa, jenož ł nowemu lėtu. Ło pał je dołhi cžas, a rjany ptacžł je łrafčy potom hžžo pschedaty.“ Žadosčimje jecho wócžžy na hwełke tolerje łufasčteł; džėd to njephtny — njewidžesche derje. Staruščki štorcži něłaf hromodu pienjes ł blida. Ł do wšchěch kutow so rostulachu hwełke hādžati. Špěschnje Sant pschistocžł a tolerje šberasche. Wšchitke položł na blido — jedyn pał hny hwatnje do hwojeho šaka — špytowanje bē nad nim dobyło.

„Měj džaf! luby Janko. Šsu to wšchitke?“ so džėd praschěsche. „Paj, džėdo,“ šechany hólž wotmokwi. Tola woblicžo so jemu sacžetwjeni łaf krew, do woczow džėdej pohladacž njemóžesche; ładnjeny tolet jecho w ruzny palesche łaf wohen.“

Džėd pał njebē nicžo pytnył. Pómajka hwojeho wnucžka a praji: „Tvoja macž bē tu dženš dopołdnja a mi powjedasche, so hny w šchuli prawje pilny byl a so je kjes šarať na wuczěje ł tobu špołojom. Ło je mje jara šwjehełito, luby Jano, a teho-

bla hny cži tež małe wjeheło pschihotowal. Doma budžesč je namalacž.“

Džėdome lube hłowa Jana hnujachu. Ł hweđomje jemu radžesche: „Wrocž pienjes, łotrež twoje nješbu!“ Ale Jan so hańbowasche, a tšchepotajo stojesche psched džėdom. Łon pał so won do Wožej pschiroby hotowasche.

„Mał šwizy cžerjesche Jan domoj. Žyly hweł so jemu pscheměnjeny šdasche. Šarať a wuczět bēščaj jecho hwalikoł — ach, hdy bēščaj nětkole do jecho wutrobny pohladacž mohłoj! Ščto jemu pomhasche, hdyž mójesche žyly katechismus ł hłowy a tola po nim žyly njebē? Šdnyž hebdmu łasnju łaf pschestupowasche! . . . Jan so šam psched hobu bojesche. Ach, łon nješbožowny tolet! Dwo, so by w najhłubšchěj rězy ležaf! . . . Wbo lėpje by bylo, njebyłi jón ani wšaf! . . .“

Domach jecho luba maczetka radosčimje witasche. Pó do istwy, Janko, a hlej, ščto je cži džėd rjane pošłaf!“

„Pomaklu scžehowasche hólčez. Ł hlej, na blidže stojesche krahna, nowa kłėta ł grot a ščłenžy, a w njej fifolesche rjany žolty ptacžł. Dłėje so Jan njemóžesche šđeržecž. Šsynly so jemu ł woczow wulinyču a psched maczetku puščęzi so na kolena. Š tšchepotazej ruł wuczęze tolet se šaka a cžihny jón baloko wot so — mały ptacžł wšchón šastróženy wotmielny.“

„Macži, macži, ow njemóžu to dlėje wudžeržecž. Džėd je łaf dobry a luby, a ja . . . ja hny jemu tolet ładnył . . .“ Maczetka bē jara šrudna a platasche se hwojim hnyom. Ł tola bē šažo šbožowna, so so Jan želnosčimje wufnawasche. — Ł njebē jemu prjedy mērnisho we wutrobje, doniž njebē so džėdej a pošdžłšcho kjesčej šararčej wufnal. Něłł bē šažo žyle šbožowny; ł luby w Bohom bē šažo w mērje, a hweđomje šažo pscheczelnje a łoščtynje rěčesche.

„Žube džęčzi! hjerčze so prawje na łedžbu psched łafkej nješprawnosčju — ženje ani nježadajčze, ša žylym łubkom! Ł wy wošebje, łotrež wy lėtka přeni ras pschistupicže ł blidu Wožemu wy budžčze wošebje pēkne a duščne, so so lube Žesuf prawje nad wami šwjehełi!“

P. n. Rachlowo.

Módra lilija.

Wahnicžka ša nasche džęčzi. J. Š.

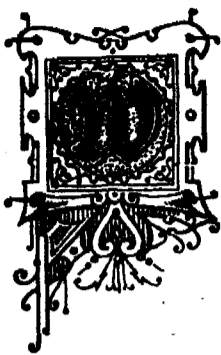
Běšche něhdy kral, kotryž mėjesche tšoch hnyow. Wón hłubi temu kónu kralowšku, kotryž by jemu módrju liliju pschinješł. Najmlódsčiji namała ju a nješesche ju łedžblimje domoj. Šsrijedž jeneje wufšhjeneje rėli šetka hwojeju bratrał. Łej njepopschějščtaj jemu łaf šbože, a jedyn džesche ł druhemu: „Šłonžujmy jecho!“ Łaf so šta, a cžėto bu w pēšku šahrjebane.

Něłł pał lošowasčtaj wo liliju. Štaršči bratr ju dobu. Šara špołojeny pschindže domoj, da nanej liliju, a bu herba kónny. Łam pał, hđžęž bē najmlódsčiji bratr šahrjebany, pschindže jedyn paštyr nimo. Łon widžesche, łaf ł pēška dołha, bėka ščžina roščesche. Wutorhny ju a ščžini hebi ł njeje piščęzel. Šdnyž do njeje dujesche, kłincžachu ł njeje hłowa:

„Žuby paštyrjo, budž mój pošol! Pšitaj psches kraj, hđžęž by pschischol: Młódreje lilije dla ležu pod pēškom.“

Paštyr pošluchasche hłowam hwojeje piščęzele a cžehnjeshche psches žyly kraj, a pschindže ras tež ł kralowškemu hrodej. Kral hšyschěsche horka hłóble, šrudne šynłi; łafasche paštyrčej do hwojeje istwy a žadasche, piščęzel hšyschecž. Kral šrosjumi hłowa a praschěsche so paštyrja, ł wotłaf ščžinu ma. Šako bē kral wšchitko šhonil, šłasa hwojeju hnyow ł hebi a praschěsche so jeju: „Štaj wój bratra moriloł?“ Bratrał jara přješčtaj. Duž da nan we wufšhjenej rězy rycž, łam namalachu najmlódsčeho kraloweho hyna šroweho a cžileho. Šenož jedyn porst jemu pobrachowasche, kotryž bratrał njebēščaj se šemju pschihnyłoj. Š teho porsta bē

sejina wurostka, i lotrejez bē bei pastyt piščezel sežinit. Nēt da nan najmlōdschemu bynej kōnu. Tōn knješesche wjele lēt so-
žownje a sawešče hiščezje knježi, njeje-li mješ tym wumrjet.

Dječatstwo.

Prënim lëcže macž cže nosčesche
Na rukomaj a pëstonjo cže kosčesche;
W druhim lëcže nan cže wobžesche,
S macžetku, hdyž spytujō ty krocžesche.
W tšeczim lëcže so ty stroblesche
A i twojej hubku nam wišcho mōžne bajesche.
W šchtwōrthym lëcže bē ty stajnje wšchubžom,
Bē wješ'le staršchimaj a wšchitkim lubžom.
W pjatym lëcže pryšlate psche jara
A šchibale, duž husto niž bješ šwara.
W šhestym lëcže bješ šchule 'ščezje pschezo
W šwobodže, bē pëkne, wješle džëcžo.
Se šednym lëtom starosče cži došč a džëla pšchindže,
Šdyž macž cže do šch'le dowjedže.
S wošnym lëtom titow, žaktow wjazg njebë,
Šacž runje pilnje wuknjesche.
S lëtom džewjatym so pilnje bale prōžowasche
A i wješ'lom džëščza džëlasche.
Tež lëto džëšate bu došonjane;
Kač kšëtšje pominu so cžahy rjane.
S lëtom jëdnatym pal ty stupi šhoble
Na dalschi pučžil žiwjenja twojeho.
A i lëtom dwanatym so pšchisporjesche
Čži džëlo šchulške, domjaze a rosčesche.
S lëtom tšinatym bē pomoz šwërna.
Ty nanej, macžetž, a lubosč wërna.
A i lëtom šchtynatym cži džëla šchulškoh'
A wješ'la džëčžazoh' kōnž pšchindže blisčo.
W lëcže pjatnatym ty woprui Bohu
W modlitwach šwōj džak a prštwu twoju!

K. W.

Šëšynki.

Pšcheložit: K. F. Erbenowych čžëšlich bajtow Serbowčan II.

Bëšche nëhdy šhudy hōlz, šprotka, njemëšesche ani nana ani
macžerje a durbjesche na šlužbu cžahnyčž, so by so sežiwil. Dolho
pntasche, ale nihdže njemōžesche šlužby nadečž, hacž raš t twa-
rjenju pšchindže, w šamocže pšched lëškom ležazemu. Na krosy
šedžesche staruški muž, lotryž mëšesche mëšto woczow w hłowje
čžmowej prōšdnjenžy; kōny w šhlëwicžtu mjałotachu, a starž rjetny:
„Nab byč waf, wbohe kōnyčki, na pastwu dowjedł, ale njemōžu,
njewidžu a nimam nikoho, lotrehž byč i wami pōšlal.“ Džë-
do, pōščelcže mje!“ praji hōlz, „ja čžu kōnyčki pasčž
a tež wam rat šlužicž.“ „Šchtō dha šy, a kač rëlasch? A
hōlz jemu wšchitko powëdasche. „Derje Šanko, wošmu cže; a najprjedy
mi kōny wuczër na pastwu! Ale tam na tu lëšnu hōrtku nješon:
pšchisčle bychu na tebje Šëšynki, šle kusłarnicže, bychu tebje a cži
woczži wudypale, kač kač šu to mi sežinit.“ „Nještaračže so,
džëdo,“ wotmolwi Šank, mi Šëšynki, woczžy njewudypaja.“
Na to puščezži kōny i šhlëwicžta a wuhna je na pastwu. Prëni
a drugi džëš pafesche pod lëškom, ale tšeczži džëš rjetny šam pšchi
šebi: „Šchtō byč so Šëšyntow bojal? Bocžerju, hdyž je lëpscha
pastwa.“ Potom wotrëša šebi tšchi selene prucžiki i dorncžele
šhowa je do klobuła a čžerjesche šwoje kōny runy pučž do lëša na
tamnu hōrtku. Tam so kōny rošbëžachu po pastwje, a Šank so
šydnny do šhlōdka na lamjen. Dolho nješedžesche a — njenadžžyž

štejesche pšched nim krašna knježna, bëlej drasče, na šhribčezje
rjenje rosčëšane wlošy, čžorne kač nōž, a woczži kač hwešy.
„Bomhaj Bōh! Młody pastyrjo!“ powëdasche, „hlej kač rjane
jabluła w našchej šahrodže rostu! tu mašč, dam cži jedne, so by
tež wjedžal, kač dobre šu.“ A poda jemu krašne čžerwjene jabluło.
Ale Šank wjedžesche, so by wuhnył, hdy by jabluło wšal a šëdł,
a so by jemu žbnšta potom woczži wudypala. Duž rjetny: „Dža-
kuju so, krašna knježnicžta! mōj knješ ma w šwojej šahrodže ja-
blucžinu, lotraž hiščezje rjenšche jabluła plobži; „šym so jich
najëdł!“ — „Nō, hdyž nječhasch, njebudu tebje nucžicž,“ rjetny
knježna a wotešdže. Ša šhwilu pšchindže druha, hiščezje krašnišcha
knježna, mëšesche w ruzy rjanu čžerwjemu rōžu a rjetny: „Bomhaj
Bōh! młody pastyrjo! hlej, kač rjanu rōžicžtu šym tam na mješy
wotšchžipła! a kač rjenje wonja! ponuchaj tež!“ „Džakuju so,
krašna knježnicžta! mōj knješ ma w šwojej šahrodže hiščezje rjenšche
rōžicžti; šym so nanuchal!“ „Nō, hdyž nječhasch, dha wostaj!“
rjetny knježna čžišče rošhnewana, wobrocži so a wotešdže. — Ša
šhwilu pšchindže tšhecžja knježna, najmlōdscha a najkrašnišcha.
„Bomhaj Bōh! młody pastyrjo!“ — „Džakuju so, krašna knjež-
nicžta!“ — „Wopravdže, šy rjany hōlz,“ rjetny knježna; „ale
hiščezje rjenšchi by był, hdy by mët wlošy rjenje ščëšam: pōi, ja
cže ščëšam!“ Šank ničō njepraji; ale hdyž wona t njemu stupi,
so by jehō čžëšala, wša klobuł, wuczahny i nješō jedny prucžil
i dorncžele a šchwil! duri knježnu na ruku. Wona šašchicžja: „Ach
pomhajcže, pomhajcže!“ šapocža platačž a njemōžesche so i mëštna
hibnyčž. Šank nješedžowasche na jeje placž a šwajasa jej i dorncželu
ružy. Tu pšchibëžeschej drugej dwë kusłariškej knježnje a šotra
popadnjenu widžo, počesčtaj Šanka prošpčž, so by ju tola pušč-
čžil. „Wotwajajtej ju šamej!“ rjetny Šank. — „Ach, njemōžemoj;
mamoj mjeschke ružy, hdyšmoj so škalažoj!“ Ale hdyž widžeschej,
so wōn hinał uočže, džëšchej t šotšje a čžyščej dorncželu wot-
wiasacž. Tu Šank pšchisłocži a šchwil! šchwil! duri wobeju i pru-
čžikom a potom jimaj ružy šwajasa.“ „Šlejšče, nëtšo waf mam,
wy šle Šëšynki! šchtō šče mojemu knješej woczžy wudypale. Potom
bëžesche domoj še knješej a rjetny: „Džëdo! pōičže, šym nëšoho
namałal, liž wam šaf wafšche woczži da.“ A hdyž na hōrtku
pšchindžesčtaj, rjetny t prënej Šëšynžy: „Nëtł mi praj, hdyž stej
džëdowej woczžy? njeprajišch-li, čžišnu cže tu do wody!“ Šë-
šynka so wurëčžowasche, so njewë, a Šank čžyšče ju do rëki čžiš-
nyčž, lotraž tam pod hōrtku bëžesche. — „Wostaj mje! Šanko,
wostaj mje!“ proščesche Šëšynka, „ja cži džëdowej woczžy dam.“
A wjedžesche jehō do jedneje prōšdnjenžy, hdyž bëšche wulka hro-
mada woczži, wulkič a małyč, čžorančy a čžerwjenyčy, mōdryčy
a selenyčy, a wubra jemu dwë i hromady. Ale hdyž jej Šank
starzej do woczžinow šadži, počža wbohi štoržicž: „Ach bëba, bëba.
To nještej mojej woczžy, widžu šame šowu!“ Šank so rošhnewa,
pšchimny Šëšyntu a čžišny ju do wody. Potom rjetny t drugej:
„Pray ty, hdyž ste džëdowej woczžy.“ Za so tež wurëčž-
wasche, so wo nich njewë; ale hdyž jej hōlcžez hrožesche, so ju tež
do wody čžišnje, wjedžesche jehō šaf do prōšdnjenžy a wubra dwë
druhej woczžy. Ale starž šafšo štoržesche: „Ach to nještej mojej
woczžy, widžu šame wjelki!“ A šta so drugej Šëšynžy kač prënej
— woda so nad nej šawrë. — „Pray mi ty, hdyž stej džëdusčlo-
wej woczžy?“ rjetny Šank t tšhecžej, najmlōdschej Šëšynžy. Za
jehō tež t hromadže w prōšdnjenžy dowjedže a dwë woczžy wubra.
Ale hdyž byšchtaj šahadženaj, ščžesche starž šaf, so to nještej jehō
woczžy: „Widžu,“ džëšche „šame ščžukil!“ Šank widžo, so bē jehō
tež ta šebala, čžyšče ju šatepicž, ale Šëšynka proščesche jehō
placžo: „Wostaj mje! Šanko, wostaj mje, dam cži prawej woczžy!“
A wubra jej še špody ždëje hromady. A hdyž bē jej starzej do
woczžinow šadžil, šawola wōn wješōly: „To — to stej mojej
woczžy! džak budž Bohu! Nëtł šafšo widžu,“ hdyž pač so ša

„Złoty wąż w polu, bę go ta hubila. — Jan a starz
niet w hromadze żywaj: Jan pafesche kofy, a starz dzela-
je doma twarozki, a potom je w hromadze jedzesczaj. Złoty,
ta kufarnicza, pal go zenje wjazy na tej hbrzy polafala njeje.

Sawisć.

Wilkawšč setka go buzy do ſchule je ſwoim starščim to-
watſchom Pětrom, ale njerěczesche i nim ani ſłowa, lědy na njeho
pohlabny.

„Œto je czi?“ wopraſcha go jeho Pětr.

„Wostaj mje na pokoj!“ wotbu jeho njewólnje Wilkawšč.

Pětr wotmjelny, ale ſa khwilku go ſaſo wopraſcha: „Nje-
ſmēm dha wjedzecz, ſcho je go czi ſtało?“

„Œdyž dha chzesch woprawdže wjedzecz, dha czi to praju“,
wotmołwi Wilkawšč. „Œnėwam go, ſo je nan naſchemu Zanej
wotwu cžitanku kupil, a mi je tu bał i kotrejž je go Jan hižo
zple lěto do ſchule noſył. A tał bywa to je wſchēm. Doſtawam
wobnoſchene ſchaty, mjeſ tym ſo naſchemu Zanej ſtajnje nowe
kupuja.“

„A na to go tał ſkobifch?“ dzesche Pětr. „Wēm, ſo je waſch
Jan jara wobhladny a ſo ſchaty, kiž po nim doſtawach, zenje
wotſtorchane njeſu. Duž je jenož teho dla njenoſy wjazy, dofelž
ſu jemu wuroſtke, ale ty mōžech tola w nich bjeſ hańbowanja
kłodzicz, hdyž czi zple rjenje pſchifteja. Tež kniha, kotruž ſy po
nim doſtał, je zple ſchwarnje ſańhowana a cziſta, to wēm, ſawěſcže.“

„To drje je wěrno“, pſchihłobowach Wilkawšč, „ale cžeho
dla dha wōn zenje nicžo po mni njedoſtawa?“

„To je ſmėſchne“, wotmołwi Pětr. „Kał dha by mołt Jan
ſchaty po mlōbichim a wjele mjėnichim bratru noſyč? Kał by
mołt cžitanku i tſeczeje rjadownje trjebacz, hdyž wōn khodzi do-
połdnja do prėnjeje? — Wjeť go na lėdžbu, Wilkawſcho, ſo by
ſwojemu bratrej njeſawidžal! Sawiſcž je hrėch. Jan a ty ſtaj
bratraj. Tebje a jeho lubujetaj starſchej jenał; kał tebi, tał jemu
pſchejetaj i zpleje duſche wſchitko najlėpſche. Chzesch ſwojimaj lu-
bymaj starſchimaj i njeđzałom wotruncz ſa to, ſo czi wonaj po-
ſliczujetaj wſchego dobreho, ſchtož jenož w jeju mozach ſaleži?
Chzesch jimaj njetrjebawſchu ſtubobu naczińicž?“

Œłowa jeho wėneho pſcheczela dzėchu Wilkawſchej i wu-
trobje, a wōn ſłubi, ſo bratrej hižo nicžeho wjazy ſawidžecz nochze
a njebudže. Po cžėſkim Serbin.

Mōiſaſ a jehnyo.

Œdyž Mōiſaſ w puſczińje Setrowe ſtabla pafesche, cželny
jemu jehnyo i czińody. Mōiſaſ dzesche ſa nim, tola jehnyo cžė-
kaſche hiichcže ſpėſchuiſcho; doſabny jo hałle, hdyž jehnyo pola
žōrla poſaſta, ſo by go tam napejko. „Njewinowate, nėžne ſwė-
rjatto“, praji Mōiſaſ, „nėtko wēm, cžeho dla ſy cžėkało. Œdy
budžich to prjedy wjedžal, budžich cže i žōrlu donjeſł. Ale pōj hižo
ſaſo, lubuſchto, mi na ramjo!“

A tał donjeſy wōn jehnjatto i ſtabku wrēczo. Wōh wjeſchiny
w njebjėbach pochwali tuťon dobry ſtutk a dzesche i potajnym
błōhom: „Mōiſaſo, ſamo ſwėrjatto je cže i ſobuželnoſczi pohnuło,
cžim bōle ſmėlich go nad ſwojim ludom. Budžech i paſtryjom
mojeho wuſwoleneho luda, dofelž ja ſym wſchudže pſchitomny
a moja miłoſcž knježi we wſchėch ſtutkach.“

Nalėtny czaſ.

Macž dzesche i malej Gańžku go pſchekhodžowacz, ſo by jej
połafala, kał go w nalėczu na polach dzėla. Gańžka widžesche,
kałte žiwjenje wſchudže po polach a honach naſtawa. Tu go wo-
raſche, drubdže go roſkhywaſche, a tam go włōczesche abo kopasche a

ſabžesche. Nichtō lėnjeho njepaſesche. Džėlaczerjam ronjaſchu tołte
kałki potu i cžoka.

„Zlej, pſchekraſny je nalėtny czaſ, a ludžo ſo w nim tola
tał brėja, jało bychu dzėło wotſtorczicz njemohli“, praji Gańžka
i macžeri.

„Œso wė, ſo njemōža“, wotmołwi macž. „Nalėtny czaſ ma
hoſpodať ſa czaſ dzėla a nihdy niž ſa czaſ wotpoczińka, hewał
wſchał by go jemu ſłė ſeſchko. W nalėczu dzėn go njeſmė polo ſa-
njerodžicz, chze-li w lėczu a w naſymje mēcž ſwoje žnė. Nalėt-
nemu cžapej, lube dzėcžo“, rēcžesche dale macž, „runja go tež
czaſ twojeje mlodoſcže. Je to kraſny czaſ połny ſbōžneje ra-
doſcže. Ale ſanjechacz go dzėcžo w nim njeſmė, hewał bychu
poſdžiſche lėta jeho žiwjenja byte jara ſtruchke. Gladaj teho dla,
ſo by twōj nalėtny czaſ ſpomōžnje wužiwała!“

Nalėcžo, kraſny czaſ mlodoſcže,
Njepſchinjeſ dzėſcžu žakofcže!

Po cžėſkim Serbin.

Palcziki.

Wėſche wječor pſchėd ſwjatym ſwojedženjom. Wjeſeli hoſcžo
chzychu pſchińcž. Hoſpoſa hladaſche, hacž je wſchitko pſchihotowane.
A Wejna jeina dzōwka, dyrbjesche horje a bele bėhacz, do pinzy,
na lubju; a pſchezo bu ſwarjena. Œdyž go hižom nōž pſchibli,
žowasche, hoſpoſa hiſchcže raſ pohlada, hacž je wſchitko dołonjane.
Potom dzesche i dobremu mėru. Wboha Wejna pał doſta hiſchcže
dzėło: „Wlido a ławku wumyj. Wſchė ſudobje wopłotaj a wuczińcž
bjeſ klepota! Œdyž ſmėjeſch wſchitko dołonjane, ſmėſch do łōža
hič!“ Hacž runjež je Wejna ſprōžna, ſo mōhła ſtejo wuſnyč,
njewėri ſebi nicžo prajicž. Chze netko cžimicž, kał bė ji knjeni
kaſala. Prjedy pał, hacž ſapoczińje, ſeſchije pſchi hubjenej ſwėzy
i wjeſelym woblicžom a i pėſchnej ruku mały ſabat ſa kuſodžiz
hōlcžka, kotremuž bėchu pſchėd krotkim macžetku ſahrjebali. Tola
lėdom bė jehłku wotpołožila, ſandželi jej ſpať ſprōžnej wōcžy.
A wo ſnje go ſmėwlaſche — kał ſpi go po dobrym ſtutku tola
tał derje! Dha pſchińdu pacholjo, kał mlōicžy; czi bėhaja
a ſkałaja, teptaja a ſcheptaja, a cžisčja a rjedža a myja. Male
mužatka, pſcheczelnj pacholjo, dzėłaju pilnje hacž njeſwita mčōdy
ranjo. Ale lėdom honacz ſaſpėwał, huſch, huſch, a wſchitzu cžeknu.
— A blyſchcžate a cziſte ſu blida a ławki a ičalki a ſchłė.
A hdyž Wejna wozuczi, ſtrōži go wjeſle a njewėdžesche, komu ma
go džakowacz ſa lubu pomōž. J. Œ.

Law a liſchka.

Law bė ſeſtarik a njemōžesche ſebi hižo wjazy ſe ſwojej mozu
jedže wobſtaracz. Duž ſpōſna, ſo dyrbi go tehodla i leſcžu ſežimicž.
A lehny go do ſwojeho borla a cžinjesche, jało by khory był;
pſches to popadny wſchė ſwėrjata, kiž pſchihadžachu i njemu na
wopyt a ſpōžera je. Œdyž bė hižo mnoho ſwėrinty ſežrał, pſchidžė
i njemu tež liſchka. Pſchellepana kał pſchezo bė jeho ſamyl dawno
hižo ſpōſnala a tehodla ſtupi go i naſdala jeho lėhwa a wupra-
ſchowasche go, kał go jemu wjedže. A hdyž wōn rjelnj: „Œlė“,
a mėnjesche, cžehodla wona nochze bliže pſchińcž, praji mudra:
„Bych drje pſchidžala, hdy bych jeno widžala jenicžteje ſtopy twojich
wopytowarijom, po kotrejž ſu woni go wrēcžile: Wjele wſchał je
ſchło do twojich paſorow, ale žadne wrēczo, duž božemje! —

Tał tež roſumni ludžo, dowidžejo go ſtraſchnoſcžow doprėdka,
njeſbožu wucžėłaju. Po cžėſk. Serbin.

Œudancžko.

Œwiczka tał mała a bėla, dwojaka mokrota nutka, hdyž
pał ju njeroſbijeſch, njedoſtanjeſch nicžo i njeje.

(olaz)

Sahrodka.

Prisiloba Serbskich Nowin.

Sestajal Rachlowc.

✠ Lubemu Knjesej Jesusej k česzi, serbskim dječom k spomoženju. ✠

Co. 2.

Swjatki.

1906.

Placze kemsche.

Njedzeli rano ptaczata
Sradne swotuczeja;
Lipa je jim zyrkicizla,
Do tej ke mschi dzeja.

Kuczne swonczi swonja jim
S zunim synkom rjenje,
W mjehkim dychu naranšim
Wožadka ho czehnje.

Njedzeli ho radujo
Wschitke ke mschi chychu,
A bei pčnje drasceniko
S ranšej rogu smychu.

Nět sa tšechu zyrkwinstu
Njebjo khwala bebi,
A sa hwězu wolatnu
Eso jim slonczi debi.

Kuczi stynucz njemōza,
Nutra pał hedža,
Machotajo tšhidlescha
Kemsche sprawicz wjedža.

Estobit ho hlyšecz da,
Kherlusch sanoschuje,
Wschta ta ptacza wožadka
Zafnje pschiblošuje. —

Nimo duzy kemscherjo
Sraduja ho na tym,
Lubje podžatuja ho
Placzkam kemschomatym.

Njekomdž ho, so njeskomdžisch.

W horzym sloncžnym wjedrie trocžesche psched nēscho lētami
we wyškich Alpach wohebny mladny mužiki po nahlej schčežy
horje t malej hóršej wjeszy. Stupašche pomalku, pschetož puczit
bē hubjeny a wjedžesche psches kamjenje horje t khudym hētam
hóršich wobydlerjom.

Dyš a dyš wosta stejo, so by hwojej wócžy našuczil t kra-
nymy wobrasami w pschirodže. Pschi tym pschiindže pomalku bliže
t starej žonzy, kotraž t walom kucheho drjewa na khribjecze
kamšny pucz pomalku a husto wotpoczujō džešche.

Bē to stara maczerka t tamneje wjeski horjeta; bē bebi w lēhu
kuche halošy hromadžila. S tutej czežu ho nēt wobcžežny pucz
horje wlecžesche.

Čzim bliže jej wohebny knjes pschiindže, čzim nusnišche ho
jemu bycz sdašche, staruschy na nēkajke waschnje pomhacž.

„Dam jej pjenjesh?“ bebi rozkladomasche. „Nē, to njeindže.

Wona njeprōšy a mje teho dla wēsče wotpotasa. Pjenjesh jej
njemōžu dacž.“

„Albo tola? Woskiczu jej hnydom wjetšchu licžbu, so je jej
na dlēschi čas pomhane. — Haj, so by mje se hmechom wot-
potasala, mi pschivolajo, so pomozu wohebnych mēsččanow nje-
trjeba. Nē, to tež njeindže.“

„Duž knadž dōndu do přēdka po nētōho, so by jeje czežu
wotemsał. Haj, ale schto? Młodži a mōžni njejšu nētke domach
a male dječzi staruschy tež žaneje pomozu nješchinjeshu.“

„Haj, ale schto dha?“

W tajkich myšlach bē žōnstu doščahnyč, postrowi ju, a kaž
by bebi nješwēril, ju pschescžahnyč, pōdla njeje dale stupasche;
pohladny pschi tym do woblicža staruschje; bē pschecželnawe, wot
tajšeho napinanja pał czeřwjene a mucžne.

Na dobo wuklycha sady ho wōtije a spēschnje stupacž, a po
nētōrych wotomkach stejesche mlōdženž w puczowatskej drascze.
Klobuf w ruzy dzeržo a maty waczof na khribjecze, pola njeju.

„Džeń dobry!“ postrowi wobeju a t staruschy ho wobrocžiwšchi
prajesche: „Maczerka, wotpoložče wasche drjewe, woinu jo kam na
ramjo. Je tola psche czežke sa was, mje pał satlōčicž njebudže.“

„Džakuju ho wam, luby knježe“, wotmolwi žōnstka, „ščiniczje
ho jenož prōšny.“

„Prōšny, maczerka, hny hižo došč, dajče mi jenož wasche
halošy!“

S tym slowom wsa wōn tōn niz žyle lōhki wal drjewa a
stupasche pōdla stareje maczerki horje t wjeszy.

Tōn wohebny mēsččanški knjes bē posastal. A to bē tež
lēpje sa njeho. Pschetož, hdyž byščaj ho staruschka a mlōdženž
wobrocžiloj, byščaj widžaloj, kał ho jemu mješwoczō ščēřwjeni,
hdyž widžesche, kał spēschnje tōn mladny puczowat staruschy pomoz
pschinjeshy. Bē to hnēw? hańba? —

K. W.

Handrij Sejlet sa was dječzi.

Spisat Rachlowc.

Schto to je, Handrij Sejlet? Lube dječzi, psched nēhdže
100 lētami 1. februara 1804 narodži ho w Estlonej Worschci pola
Budyšchina Handrij Sejlet. Bē mudry, pilny pachol, a teho
dla tež posdžišcho na wyškōu schulu khodžesche. Wotom bu duchowny
knjes a jako farat stutkowasche dolhi čas we Kasu (dale Halez).

Tutón Sasowski farať jara rady spěwacše a pěknejšce, a duž mamy wot njeho wjele, wjele pěknyow. Tež rjane spěwy sa džěczi a wo džěczech je won pišal. Se wschelacich i nich widzimy, tať pěkne džěcžo je Handrij Sejler ham něhdy byl. Mas je wón spěwał:

Wjele wschěmi schtomami	Pruczył, drjewo shibime,
Za hej khwalu brěšyczku,	Tón mi jara dobry bē,
Na njej pruczył je mi frost,	Teho dla hym pěkny byl,
Snaty scholta brěsowski.	Bósestwa ho wostajil.

Schtó i waš njesnaje „scholtu brěsowskeho“? Njepaleny popjel! Tón wschať je druhdy jara duschny, hdyž ho Zulf Stobi abo hdyž Hanka nochze macz poslušacž.

Esuhodžiz džěczi najsterje pschezo tať poslušne njeběchu taž nasch Handrij. Wón nam mjenujžy powjeda, tať macz i prutom w ruzy na Santa hwari:

Essy, hólce, ty w tych kruschwach byl —
A hařu wotlemil?
Essy ty to wofno wurasyl —
A i blesche duzy pil?
Ste selo, to mi nětko praj! — Haj!

A tať je ho nětko Zankej seschto, mōžecze drje hebi myšlicž.

Handrij Sejler bē hordy na to, so bē herbski hólz. Eschschce, tať wón radostny spěwa:

Za herbowsti hym pachol,
Ta częscz mje swjehela.
Lud herbowsti je sprawny,
A sprawny chzu bycz ja.
Schtož rěczu, to njech wěrnoscž je,
A na tym lōždy pōsnaj mje,
So herbowsti hym pachol
A hidžu ludanje.

Haj, herbski lud je sprawny lud. To je częscz nascheho naroda, kotruž dyrbi wón dale wobkhowacž. Tutu sprawnoscz macze potajkim wy, herbske džěczi, wobkhowacž a šdzeržecž jaťo pychu herbskeho luda!

Handrij Sejler dale spěwa:

Za herbowsti hym pachol,
Ta częscz mje swjehela.
Lud herbowsti je hwěrnny,
A hwěrnny chzu bycz ja.
Njech prawda moja khwalba je,
Wsch mjeno częstne stajnje mje.
Za herbowsti hym pachol,
Mi prawda hwjata je.

Tsoja hwěra pychi nasch luby narod: hwěra t Bohu: hwěra t kralowskemu domej a hwěra t herbskej narodnosczzi. D, so by tuta tsoja hwěra taž jasna tsojohwěsda ho hwěczila w herbskim žiwjenju! A džěczi hižo dyrbja hajicž hwěru prawdu!

Poslednja schtuczka tuteho rjaneho spěwa ma ho taťle:

Za herbowsti hym pachol,
Ta częscz mje wjehele,
A so bych Sserb mohł wostacž,
To daj Bóh luby mi!
A budu wjetshi, to njech mje
Tež herbske khroblo częsczuje,
A herbska częscz a hwěra
Njech rosce pschese mnje!

Tu džě macze dobry, najlěpschi pschitlad! Tež wy scze herbske džěczi! Husto pať hym nashonili, so naschi mlodži ludžo, hdyž hu se schule, poczinaja němzowacž, zuse waschnje bole częsczowacž a sa hwoju herbstu rěczžy ho hańbowacž. D, to nihdy njeje prawje! To Handrij Sejler ženje činil njeje. Wón je wostal hwěrnny

Sserb tež jako muž, taž bē to hižo jako pachol. Duž tež wy, herbszy pacholjo, herbske hólczata, tež wy wostancze hwěrnje herbske pschezo!

Kať rady je nasch Handrij Sejler do schule khodžil, mōžemy i jedneje drugeje pěkniczki spōsnacž:

Duschnych džěczi wjehele,
To je: khodžicž do schule;
Schula je ta wuczetnja,
Kotruž Bóh tať lubo ma.

Žana rjana rōžiczka
Njeje mi tať lubosna,
Zaťo džěcžo kedžblime,
Kiz ho w schuli prōzuje.

Tajkim džěcžom wutnimym,
Pěknyim, čistym, poslušnym
Dobri budža jandželjo,
Starshi a tež wuczerjo.

Tajkim džěcžom na hwěczi
Bóh wscho dobre wobradži!
Tajke džěczi Bóh l'by Snjes
Něhdy hjerje do njebješ.

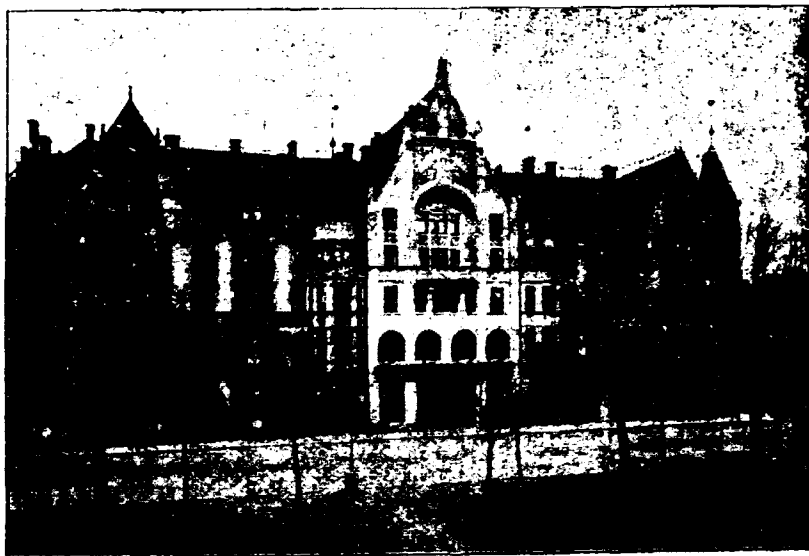
Tajke kedžblime, duschne džěczi wy tola tež scze! Wěso, budžcze w schuli prawje pilne, potom džě scžehujecze nascheho spěwarja, dobywacze hebi luboscž pola Boha, pola waschich wuczertjom a starshich.

Džěczi rad klycha, hdyž džěd a wowta bařniczki bajetať. Wonta na brjōžku hu džěczi a pěkne hraja — džěd a wowta pschihladujetať, a

Do jej klina shromadžuje
Essa ta čyrjōdla wustocžna,
Holzy wowta powuczuje,
A džědej bēža hólczata.
Kajki wobras
Žiwjenja a wjehele!

Duž budž wjeholy, schtōž ma wowfu a džěda a częscz jeju bēle wlohy!

Plejce, lube herbske džěczi, nasch Handrij Sejler je ho posdžischo husto a rady na hwōj rjany džěczazy czak dopomnijal a wo nim tať rjenje spěwał. (To njejsu wschitte pěkne — druge hebi pschichodnje wobhladamy). Wy pať widzimy, so je wón pěkny herbski pachol byl, poslušny naney, maczeri, pilny w schuli. Njech je wón wasch krařny pschitlad!

Sserbski Dom w Budyschinje.

Schtó i waš je hižo widžal tutón krařny wulki twar, kotruž macze tu na wobrasu? Nělotši wěscze, njewěrnno! hdyž scze i nanom a i maczerju byli w Budyschinje.

Tutón wulkotny dom je nasch Sserbski Dom. Wjele, wjele lēt hym sa njón pjenjeshy hromadžili a hischcze hromadžimy, dokelž tajki twar je droha wěz. A czemu pať hym tajki Sserbski Dom twarili? — To tam ras do njeho pohladajmy! Zyle na lěwym boku hu klamy i napiskom „Ssmolerjez knihi-cžischcžetnja“. Tam nuts nan a macz po „Serbske

Nowiny“ a herbske knihi khodzítaj. Sady w dworje w pòblanskej khezji ho tute nowiny a knihe cziszcza. Tez tuta „Sahrodka“ je tam shtowjena. — W tutym naschim domje pak je tez wulka knihownja, to je stwa, w kotrejz ho wiele stow knihow khowaja. Tute knihe kslusheja towarstwou „Maczizy Sserbskej“, kotraz dze je tuton dom s pomozu Sserbow natwarilu. — Potom namakamy tam hishcze kerbski musej. To hu stwy, w kotrychz ho wshelafe wazy se starych czasow khowaja. Tuton musej moze hebi koczy sa tuni pienjes wobhladacz. Ssnadz wasch knjes wuczet s wami junu do Budyschyna dóndze a wam musej pokasa! — W poslednim czasu stej w tutym domje dwé stwi pschprawje nej, hdzez moze hebi koczy schalku koseja, tykanza a zalny kupicz. To ho kosejownja mjenuje — ma to mestno bycz, hdzez mohli ho Sserbja trjehicz. W dworje sady je tez rjana sala, w kotrejz „Macziza Sserbska“ hwoje shromadziny wotmewa. Nekt pak je w naschim domje hishcze wjazy stwow a mestnosczow. Te hu tak dolho pschenajate, hacz budze dom do zyła saplaczeny.

Rak krasny napohlad pak ma nasch „Sserbski Dom“ wot wonka, widzicze na wobrastu. Napikma na nim weso czitacz nje mozem. Ssrjedza steji s wulkimi slotymi pishnikami: Sserbski Dom, na lewym boku: Bohu t czesczi, Sserbam t wuzitku, na prawym boku: Tracz dyrbi Sserbstwo, sawostacz.

A hdyz ras do Budyschyna pschindzecz, proshcze nana abo macz, so byschtaj was na lawste hrjebje domjedtoj, a tam pod lipami hebi dom wobhladajcze!

Rachlowe.

Pekny studentski kus.

Mlody studenta pschekhodzowasche ho se hwojim pscheczelow psched mestom. Tu ho jemu nadobo sechze, nedomu neschto klubu sczinicz. Pschindzeshchaj t polu, na kotrymz muz pilnje worasche: khabat a czrije be pschi puczju lezo wostajil. A nekt chzysche mlody studenta czrije wscacz a schowacz — potom sady kerkow ho radowacz, tak rolnik hwoje wobucze pyta a jo namacz nje moze. Sdzeli tutu mysliczku hwojemu pscheczeleri; ton pak zple hinal myslische a wotmolwi: „Ne, to njeje prawje, tajtemu khuduschkej tak sehracz. Bratsje, ty hu bohatty; to radicho wuwjedz drugi kus, kotryz tebe a tez khudeho rolnika wescze swjekeli: poloz do koczyho czrija tolet, a potom schowajmoj ho a woczakamoj dalscheho!“ — Tak studenta sczini. A dolho ujetrajische, so be rolnik se hwojim dzelom hotowy a so pschindze, ho khabat woblez a czrije wobucz. Njemato pak ho dziwasche, hdyz w hwojim czriju hwetly tolet namaka. Njehasche wericz, wobhlada hebi pienjes s nowa, a tola: be a wosta tolet. Ale hlaj, w tamnym czriju dze tez tolet tezi. Hdze pak hu pienjesy kem pschischke? A rolnik pohlada wotoło ho — nikoho pak njewidzesche. Dha padze na kolena a wotije ho modlesche: „Tak je sawescze werno, o Bozo, so ty nikoho njewopuszczisch, schtocz tebe prosh wo pomoz. W najwjetischej nusy wolach t tebi — doma hlodne dzeczi, khora zona! A nekt hu mi pomhal, Bozo! A teho, psches kotrehoz hu mi tole poklal, Knjeze, johnuj!“ — A mlodemu studentej ho wukulichu hwily s woczow. „Zenje,“ hnuty menjesche, „zenje njeskym to tak jasnje spofnal a zenje to nochzu sabycz, so je dawacz sbocznicho hacz bracz.“

P. n. Rachlowe.

Bajka wo sawisczi.

Ziwjesche pak ho nehde zoncizcika, kotruz sawiscz tak njesmilnje trjudowasche, so druhim ani pruhi hwetla ani schlebjerdki sczina njepopschewasche. Pschiczeze khuduschf t jeje durjam, dosta hwarow s kopizami, ale zaneho khlaba, zaneho kroschka, ani kmilneho klowczka; widzesche-li pak wona koho bohatscheho, hladasche sa nim

horce dylki had w raju a by jemu najradicho drastu s czela wodraka a koto s meshka wutorhka.

Besche tak wobidna bjese wscheje mery w hwojim smyhlenju a njeshibny stawczka t lepscemu khudobu.

Zeniczi ras czinjische hinal. A to njebesche wiele hodbne.

Besche to w leczu, tu kleczech na brjosh reki, myjo kerk kolotwoje. A wottorze ho lopjeschko a plowasche s reku. Eso kmejo nad tym prajesche: „Czet w Bozim mjenje!“

To besche jeje najlepschi skutk. Wumet kam, kelto besche na njej dobreho. Tak ziwjesche ho leta dolho a skoncznje wumrie. A hdyz posledni kocz sdychny, woprascha ho hwjaty Petr na nju pohladnywschi Boha Knjesa:

„Scho budze s tej?“

„Niczo njebudze,“ snapscheczimi Bohl'byknjes s krotka.

Petr pak ho s tym njespojojwisch menjesche, teho lopjeschka kolotwoje dla kmje ho tola kuczil, byrnjez najmjenishi, w njebjesch popschecz. A dokelz s proshenjom a pschesczehanjom njepschesta, kmili ho Boh prajizy:

„Sschehnjesh-li zoninu duschu na lopjeschku kolotwoje do njebjesh, njech tu wostanje.“

Petr namolwi potajkim duschu, so by ho zple kedybliwje seleneho lopjeschka dzerzala, won ju do njebjesh wosnje.

Zylu khwilu ho wscho derje czinjische. Na puczju pak trjehichu ho s duschu druhe khudziny, kotrez tez se hwojej mozu njesamochu do njebjesh doncz. Ledma ho hwjateho Petra dohladachu, tak tu zoninu duschu czehnje, a spytachu ho pschipowhnycz. To besche tutej psche wiele; pschetoz seshadza w njej s nowa stara sawiscz.

„Trjecz, prjecz!“ wolaizy postorka moznye na prawo a na lewo, rostorze pak pschi tym lopjeschko delka na polozju a padze runje do hele, tam, hdzez wohen sawiscze najhorzyscho palesthe.

Petra pak ho ton Knjes woprascha: „Scho budze?“

A Petr wotmolwi: „Niczo njebudze!“

P. n. L.

Kolo do kola ho wjerdzi.

Egyptowski Desotris wroczechsche ho s wojny, kotruz be dobyczetizy skonczil, a wjedzesche hebi wiele jatych kowu, mjes nimi tez schtyrjoch kralow. Hdyz t hwojemu hlownemu mestu pschijedze, porucz, so maja czi schtyrjo kralojo jeso dobyczetiski wos do mesta nuts czahnycz. Jedyn s nich wobroczechsche ho pschi tym pschczo na wosowe kola. Braschany, czeho dla to czini, wotmolwi: „Wjerdzi-li ho koto, wrocza ho jeso horni dzel do spody, mjes tym so ho delni na swjercy pschimjertuje. Tak menja ho tez czlowjecze sbczo. Schtocz je dzenska mozny a klawny, moze hizzo jutije sako bycz — ponizeny.

Desotris, wustrjazawsch ho tajkich klowow, rostaja, so bychu kralowszy jeczi hnydom s wotroczkowskeho ponizenja byli wufwobodzeni a s woja wupschehnjeni, hdyz koto do kola ho wjerdzi tez — sbczo.

Wo czestim Serbin.

Bohatstwo.

(S Jordanoweje Delnojserbsteje czitanti.)

Khudy mlodzenz jetka ho ras se hwojim wuczerjom, t kotremuz besche do schule khodzil, a storzechsche jemu hwoju nusu a tak ho jemu hubjenje dze.

„Wschato maja moji schulizy towarchojo wscheho doscz,“ dzeschche won, „ale ja mam jenož nusu a khudobu.“

„Sny dha sawerno tak khudy?“ wotmolwi wuczet, „ty dze tu stejisch w polnej strowosczi.“ A won pschimny jeso sa ruku a praji: „By hebi ty tutu ruku, kotraz je wuschikna a ma mozy t dzelku, sa tykaz tolet dal wotrubicz?“

„Bóg swarnuj,“ jawota mladzenz, „ženje, ženje njebych to pschidal.“ „A twojej wóćyzy,“ rěčyšče wuczet dale, „kotrejž tał wjekelej na rjanu Božu stwórbu hladatej, sa kello pjenjes by jeju pschidal? A twoje blyšchenje, i kotrymž krafnny spěw ptaczatom a hłóh twojich pscheczelow rosymišch, chyzł to wschitko sa kralowste pokladu wuměnicž?“ —

„To niz! Nihdy niz!“ wotmolwi mladzenz. Knjes wuczet pał jeho dale powuczi: „Nó, potom njestorž, so by khudy, ale budž społojom i tym, schtož je czi Bóg tón Knjes wobradžil!“ R.

Dwě kosy.

(© Jordanoweje Delnjoserbskeje čitanti.)

Dwě kosy jettaschtej so na muskej lawje, kotraž běšče psches hluboku rěku položena; jena pschińdže hem, druha pał džěšče tam.

„Dži mi i pucža!“ praji jena. „To by mi bylo,“ wotmolwi druha, „ja bėch prjedy tebe na lawje; stup ty na boł a puščež mje nimo!“ — „Ja niz,“ mēnjēsche sažo prēnja, „ja mam tudy runje telko prawa kaž ty.“ A tak so tu khwilu wadžēschtej.

A dofelž kóžda na swojej myšli wosta, nasta i wady napořledt wójna. © rohami so tak dolho tolfaschtej a bodžēschtej, hačž slóncžnje wobej do hlubokeje mody padnyšchtej. Tam budžišchtej so tepiloj, njebudžišche-li pastyt spěšchnje pschiběžal a jeju wumožil.

Dwaj twjerdaj kamjenjej derje njemlějetaj, to chze prajicž: Dwaj njepokornaj čłowjetaj so lohzy swadžitaj, a na njeju lafa jahubjenje. R.

Hwěšdžički.

Gladam wječor rad t njebjekam. Hwěšdžički blyščežja so jako slote. Bořmewaju so dele. Ze t nim daloko. Nichtón jich njedobahnje. Wroble tam njedolecža. Ani hołbje njelecža tał wchoko. Schłoda! Wychu nam móhle wo nich pomjedacž.

Hwěžki mjelcža. Kano hařnu. Wječor sažo hwěcža. Senu mam jara radu. Ta je moja.

Macžetka je rjetka: „Kóždy čłowjet ma hwěšdu. Ta jemu stajnje hwěcži. Sdnyž čłowjet wumrije, hařnje hwěšda.“ Macžetžyna hwěšda rjenje hwěcži. Kaž moja.

Tej budžetej so dolho blyščežicž. Gladamoj na njej často. Stej blisko hebi. Kad bych wjedžal(a), hdže khodžitej spacž.

Wam knižku. Tam je piřane:

„Hwěšdžički hwěcža wyřoko

Na čmowym njeju w nozy.

Ze hwěšdy — jako žiwjenje našče —

Ma Bóg w swojej mozy.

J. Niměstek. Bicheřerbschcžil L.

Poklušny Jank.

Matuschēz mały Jank w R. dyrbješče huřy na pastwiščezjo hnacž. Bě to runje tehdy, hdnyž Napoleonowe wójsta psches našče krajiny čahachy. Teho dla porucži macž Jankej, so by hebi tola huřy w hromadže džeržal, hdnyž wojazy nimo počahnu. Jank to wjekele kłubi a čērješče huřy won. Dolho njetraješče o hižo pschijěcha črjōda jěšdnych. A schto Jank scžini, so by wojakow w bliskocžji wohladał a tola tež macžeri poklušchal? — Wsa řwój řichud a řwjasa hebi wschitke „liby“ wokolo pařa. Tak džěšče na wojakow hladacž. Tym chyzyšče so wěšo jara řmjecž a řčžinichu Napoleona, kiž runje řobu jěchāsche, na hólčžta ředžbneho. A tón řo hólčžezja woprašča, čžeho dla je tola huřy takle řadajil.

„Haj, našča macž je prajila, so dyrbju hebi huřy w hromadže džeržecž, ale wojakow chyzych tola tež widžecž“, bě řankowa wot-

molwa. Ma to řo Napoleon wjekele řařmja a řantej huřy řaplacž. R.

Bohath knjes a khudy krawz.

W jenyh domje bydlešče horka knjes bohacž a delka khudy krawz. Krawz pschi džěle stajnje řěšnje spěwāsche a řažēsche knjesej řpanje. Knjes da krawzej mēsch pjenjes, so by njespěwal, a hižo njespěwāsche. Ale žiwjenje jemu řestruchli; wón wsa pjenješy a donjeře je wrócžo knjesej prajizy: „Wřmi tu řwoje pjenješy a dai mi řařo řěšnje spěwacž, dofelž bjes nich je mi tyřhno.“

* * *

Macž a jeje řanicžka.

Řenej řonje wumrije džowčičžka řanicžka. Macž se řrudobu nicžo njepijēsche, njejedžēsche a řti dny a řti nozy plakašče. Ma řřecžu nōž macž wuřny. Widžēsche pał wo řnje, jako by řanicžka t njej pschisčla, w ruzy řarancžt džeržo. — „Schto ty, řanicžka? A t čžemu mařch řarancžt?“ — „Ja do teho řarancžta, macžetka, wschē twoje řylly hromadžu. Widžišch, řarancžt je do řromy połny. Njeplacž wjazy. Wlařasch-li ty hiščče wo mnje, řbytkne řylly psches řromu na řemju padaju, a potom budže mi w tamnym řwěcže řlē. Wri je tam nētko derje.

Macž wot nētka wo řwoju džowku wjazy njeplakašče. Wona běšče wjekele, so řo jej w tamnym řwěcže derje wjedže.

* * *

Starý law.

Law řestari a t njemu pschińdže řmjercž. Pschińdžechu wschē řwěrjata a řestupachy řo wokolo lawa. Šwěrjatam běšče čžěžko a řrudno, wone řtejachy wschē čžišče. Pschińdže tu wošol a počža pluwacž na lawa a řjekny: „Ja řym řo prjedy tebe bojal, ale nētř řo njeboju. pluwam na tebe.“ Šwěrjata wsachy wōřla a jeho řabichy.

* * *

Wjelł a wjerwjerčžka.

Wjerwjerčžka řtakasche i hařžki na hařžtu a padže runje na řpizeho wjelka. Wjelł postocži a chyzyšče ju řjěšč. Wjerwjerčžka počža prořnyč: „Puščež mje!“ Wjelł řjekny: „Derje, ja tebe puščežu, jeno mi praj, wot čžeho řče wy wjerwjerčžki tał wjekele. Wri je spochi řtruchle, pohladam pał na wař, wy tam na wjerřschlach stajnje hrajecže a řtakacže.“ Wjerwjerčžka řjekny: Puščež mje prjedy na řchtom, ja czi wot tam praju, ale tu řo čže ja boju.“ Wjelł ju puščeži a wjerwjerčžka řkocži na řchtom a wottud praji: „Tebe je wot teho řtruchle, so řy řly. Tebe řkōšč wutrobu pali. A my řmy wjekele teho dla, so řmy dobre a nikomu řleho nje-čžinimy.

L. N. Tolstój. Nowa abe ceda. Bicheřožil L.

řudancžka.

Šlepy widžēsche řajaza bēžecž, řhromy w řřoku řa nim řkocži a nahi jeho do řaka řřny; schto to je?

(qiv řařqiař řřowajlu adajř — wřj vřjuzž)

Čžeho dla řeru bēle wozny wjazy hačž čžorne?

(řřawarōř řwōř řřarř adōla nř řřajōč)

Řař hluboko dže řornik do řěřa?

(řřq uoař ořwōř řřřnuarřlu wōjōd 'wřřarř oq řwōř)

Šchto móže řto ludži na jenyh wosy do mēřta wješčž?

(řřqarř ořřřřřřřřřř řřřřř)

Sahrodka.

Wschiloha Serbskich Nowin.

Gestajał Rachlowc.

✻ Lubemu Knjesej Jesusej k cześci, serbskim dźěćom k spomoženju. ✻

Co. 3.

Michala.

1906.

Mjedwjedź a lěsne pčoly.

Barej chyzšce mjedu ƚo
Lěšnych pčolow khlóšczechu.
Po lěšu wón cžuchasce,
Hdže je hněšdo mjedowe.

Wucžucha ƚej wulki sčtom
S mjedom jatwonjaty jom',
W kotrymž horka khowanku
Lěšne pčoly mējachu.

S pasorami hrabajo
Wón k jich dźerje jčowpa ƚo.
„S pucža male njeriadki,
Wafchoh' mjedu chze ƚo mi!“

Pčoly hněwnje bórčachu:
„To cži wuńdže k njesbožu;
Nasche wótre žahadla
Nóš a woczi skakaja.“

Běšman mórcžo honjesce
Kosnjemdrjene kałacze.
Wone žahachu joh' slě,
Saczeklej wón woczi mě.

Sčlepjeny tał do woczow,
W nošu polny bolosčjom,
Wón, ƚo schioma puschčziwšchi,
Kyr! na semju wotleczi.

A hdyž cžekny s hanibu,
Pčoly ƚo jom' kmejachu.
Tał ƚo dyrbi wulkom' stacz,
Kiž chze malych wuklufacz.

R—b.

Wušklyšana modlitwa.

We wulkim měšcze dźěšcetej ras po jenej hašy nimo wjetšcetej
zřtkwje dwě holczžy, jena ƚnadž 10-lětna, druha ƚnadž 7-lětna.

„Šanka, pój, stušmój do zřtkwje a modlímój ƚo k Jesusej,
šo by naschej maczeržy pomhať“, dźěšce staršcha holczka k ƚotšicžžy;
„hłaj, durje ƚu wotewrjene, jastupmój!“

„Šaj, Šhatka! a knjes Jesuš naju wěšcze ƚyšchi, hdyž ƚo
tał prawje nutrnje modlímój, a jemu prajímój, kať macž cžerpi“,
bě wotmołwa mjeńšcetej holczki, kotraž hišcžcze dale pschistaji: „A
knjes Jesuš tež wěšcze maczeržy dobre lěkarštwo a tež došč jědže
a picža pšcžele. Njewěrnó, macž ma tola jenož maťu schlicžku
poliwki a by rad wjazy jědla?“

„Šaj, Šanka, hdy by ƚo macž dobreje poliwki a mjaša na-
jěšč mohła, by tež bóršy wotthorika. Něťk pať ma jenož kuf
młota a khlěba, a tať njemóže wotthoricž a — sašlužicž ƚebi
s pšolanjom tež ničžo wjazy njemóže.“

„Ach, Šhatka!“ dźěšce Šanka je srubnym hłošom, „nascha
maczerka budže hišcžcze dołho khora, jeli šo ničtó ničžo nje-
pschinješe.“

Tať ƚebi powjedajo běšcetej do zřtkwneho pschitwaktla stupitej.
Něťk ƚebi durje wotewrniwšchi dźěšcetej cžišce do blišcetej kawkí,
hdžež ƚo klatnywšchi moblesčetej.

Po khwilžy ƚo šbėhnysčetej, a hdyž chyzšcetej wuńcž, stejescze
pschod nimaj wošebnje šdrasčeny knjes, kotryž bě jej hižo pschi
jastupjenju wobkėžbowat. Šso kuf wustróžiwšchi, došelž njebė-
šcetej jeho prjedy pštnykej, strowjesčetej mjelcžo a chyzšcetej wo-
teńcž. Tola tón knjes pschistupi prajo: „To stej pėknej, šo tu tať
špěwatej, a nasch njebjesti Wóťz waju tež wěšcze wušklyšchi, hdyž
ƚo tať k njemu wołatej.“

„A wěšcze tež naschu maczerku, kotraž je tať khora, wustrowi!“
praji Šanka, ƚo pschod pschecželnimym knjesom nještrachujó.

„Wěšcze! moje lube dźěcžo!“ šnapschecžiwí knjes. „Še macž
jara khora? Njeje nan po lěkarja pšžlak?“

„Šaj, maczerka je cžěžko khora a nana wjazy nimamy“, bě
Šhatžyna wotmołwa.

„Wšohej wozžy!“ dźěšce knjes ƚam pschi ƚebi, wóťje pať
ƚo wopracša: „Hdže hdylicze? Matej hišcžcze bratrow obo ƚotry?“

Holczžy jemu hašy mjenowasčetej, prajo, šo stej jenicžkej
dźěšczi khideje tam bydlazeje pšolatnicze, a šo stej na pucžu
k jenemu knještwu, hdžež mješescze macž hišcžcze nekajke krosche
doštacž.

„Štej pėknej dźěšczi, šo maczeržy tať pomhatej, a Wóh budže
tež wěšcze pomhacz! Něťk džitej w Wožim mjenje!“ praji tón
knjes a woteńdže; wonej pať ƚwój pucz dale dźěšcetej.

Hdyž Šhatka a Šanka dom pschindžesčetej, namafasčetej pola
maczerje lěkarja, kotryž bě ju pschepštal a ƚo něťk s nej roščecžo-
wasche, a mišcžžiru ƚotru, kotraž w kchachlach něšcťo warjesche.
Šso temu wšchemu njemaťo džiwajo, špšnasčetej w lěkarju tam-
neho pschecželnimeho knjesa. Wón k nimaj pschistupi a dźěšce
k maczeržy: „Tutej waschej holczžy stej taj jandžekaj, kotrejuž
Wóh ke mni pšžla, tať šo ƚo k wam namafach. Šłajtej, Jesuš
je waju wušklyšcať, a maczerka budže bóršy strowa. A hłajtej,
jow ta pėkna ƚotra Šana wari jej dobru a ƚylnu poliwku, a tež
wój něšcťo dobrego doštanjetej.“

Maczerka pschi tutych ƚłowach ƚyšly ronjesche, bě dže runje
s lěkarjoweho rta ƚyšchaka, kať bě Wóh jeho k nej šawoťak:
Wón bě, holczžy wopuschčziwšchi, hnydom k mišcžžiwěj ƚotšje
šchoť a s nej najrjedlišcze ša tajku khoru nakupiwšchi ƚo k maczeri
podať.

Esotra Hana, kotraž bě psched něšto dnjemi jako přenja mikosčiwu kotra do tuteho města pschischa, bě jemu pomhala khoru pschepytacž a sshotowacž. Nětk so hnydom t holcžtomaj wobroczi a jej iust wumy a sczeša. Wona chyzysche kóždy džet sa khorej pohladacž, laž tež w nozy tu wostacž, i najmjeńšcha přenje nozy, so njebychu so hušobža, kotřiž to rad njeczinjachu, wobčežowacž trjebali.

Sa wscho, laž lěkarstwo, jědž atd., chyzysche so nětk pscheczel-niwy lěkar staracž, kotryž, hišcže khwilku pomostawšchi, woteńdže, so by hišcže drubich khorych wopytał, mikosčiwu kotru pať tu hišcže wostaji, kotraž so nětk, hdyž běchu tež pojědli, i džěscžomaj pschi macžetnym ložu klafny a so džakowasche i nimi Bohu sa jeho wulku dobrotu, sa jeho krašne wozženje.

K. W.

Šhto móžesč wot swěrjatow nawuknyčž?

Mała Gańžla běšče w schuli křyschala, so móže wot kóždeho swěrjecža něšto nawuknyčž, jenož dyrbi prawje ledžbowacž, šhto a lať cžinja.

Sato Gańžla se schule džěšche, běžesche mrowja psched njej psches pucž. „Mrowja“, džesche Gańžla, „šhto móžu wot tebe nawuknyčž?“

Mrowja džesche: „Džěkawojcž! Hlej, rano sahe stawam, a halle hdyž so kłoncžto khowa, bywa šwjatof. Mje njewidžisč sa zřly džet ani minutu prósbnu, a tola njedostawam lěto wot lěta ani pjenježka mšdy.“

Gańžla džěšche dale a pschińdže t šahrodže. Tam stejesche kóčž. S porstom klepasche do njeho a džesche: „Pčžokfi, šhto dha móžu wot waš nawuknyčž?“

Sena pčžokfi nutschach džesche: „Porjad! Pohladaj jenož do nascheje khěžki nuts! Wny šmy jich jara wjele, kiž tu džělamy. Ale kóžda wě, šhto cžini a hdyž ma džělacž, a žana njeje druhej na pucžu. Kóžda leczi w prawym cžahu won a wróczi so tež w prawym cžahu.“

Njedaloko kóčža setka Gańžla šwojeho stareho Ławdana — wulleho pša, kiž něšto do semje hrjebasche. „Ławdano“, džesche Gańžla, „šhto dha mje ty wucžisčž?“

Ławdan džesche: „Slutniwojčž! Hlej, tu mam tucžnu kóscž, kiž je pschi mojim wobjedže wysche wostala. Dokelž šym nětkole šytr, šahrejbam a šhowam ju, hacž pschińdže cžah, so šym saho hlódnny.“

Gańžla pschińdže do dwora. Na prósbnym šudže stejesche khapon a špěwasche šwoje kiferiki. — „Khapono, šhto dha móžu wot tebe nawuknyčž?“

Na to wotmolwi khapon: „Sahе stawacž! Tať khětsje hacž kłoncžto šwoje přenje pruhi na semju sczele, šanoschuju šwój rańšchi špěw a wulěsu i kurjenza. Namo je najšmanšchi cžah t džěku. Šapocžnjesč sahe, móžesč tež sahe pscheltacž.“

Nětko džěšche Gańžla nimo konjemza. Tu šedžeschtaj dwaj młodaj karnilaj na prošy žyle hromadže, jako byšchtaj šebi něšto powjedatoj. Gańžla džesche t nimaj: „Mó, wój lubej swěrjatzy, šhto dha budu wot waju wuknyčž dyrbjecžž?“

Wonaj džeschtaj: „Bratrowsku lubojcž! Šsmój bratraj. Šěmoj hromadže wot jeneho kałoweho łopjena. Šijemoj i jeneje šchlicžki. Špimoj w jenej prósbnježzy. Šrajemoj hromadže a njewadžimoj so ženje. Šdžež jedyn štacže, tam drubi tež šobu štacže.“

Škóncžnje šastupi Gańžla do jstwy. Tu šedžesche kóčžla w heli sa khachlemi a myjesche šebi wušchi. „Mizka“, džesche Gańžla t njej, „šawěscže mje tež ty něšto nawucžisč. Šraj mi, šhto móžu wot tebe nawuknyčž?“

Kóčžla nastaji šwojej bětej wušchi a džesche: „Čžistotu! Njemóžu šnjescž, hdyž je najmjeńšchi majany šlecžł na mni. A

derje wěm, so maju mje ludžo wjele radšcho, hdyž šym pschezo hládka a čžista. Teho dla so husto myju, a móže nuts pschicž, šchtóžtuli chže, njetrjebam so ženje šahńbowacž.“

Gańžla špomjatkowa šebi, šchtož běchu jej šwěrjata prajike, a džesche pschi šebi: „Chžu tež pschezo prawje džěława, porjadna a šlutniwa byčž, chžu sahe stawacž, mojih bratrow a moje šotry lubowacž a pschezo čžista byčž, hewať dyrbjala so tola psched tu-ty mi šwěrjatami šahńbowacž.“ A wy, lube džěcži? A. H.

Ššyrotka.

W pošlednjeje khěžzy wjetšcheje wšy, w najhubjenschej jstwicžzy ležesche khora žónšta, jara khora. A pschi jeje kóžku stejesche mała holcžka — Maťka. Se šrudnym wóčžtom šhladowasche na drohu macžetku, dokho hižo khoru. Ludžo wšchaf wšchelako rěčžachu wo macžetnej khorošcži — njewěrjachu ani, so saho wotkhori. Maťka pať nochyzysche to wěricž, so mohła macžetka jej wumrjecž — bě tola pschezo tať dušchna, dobra. A potom, šchto dha by so potom wo Maťku starať? Šbohe džěcžo pať hišcže nješnajesche šwěta pucže, njewjedžesche hišcže, hdyž tajki kašchel škóncžnje do- wjedže. Macžetka pať khorejšche dale a — junu rano Maťka macžetku njemóžesche wjazzy domoľacž. Ššchimny ju sa ruku, ale hlej, ta bě šymna laž lóđ, lubowane woblicžo runje tať. A šwěrnej wóčžzy so wjazzy njewotewrišchtej, so byšchtej wješele na lubuščka šhladowatej; a blěda huba so wjazzy njewotewri, so by škowa lubošcže šchepnyka. Maťka špóšna, so bě macžetka jej tola wu- mrjeka. A šchto nětk? Škafasche, škafasche wótsje, doniž ludžo ju nješafšyšchachu. Šchto nětk! Maťka bě šyrotka, khuda šyrotka! Škitošo njemějesche, kiž by wo nju so starať. Na to pať ani nie- myšlesche — jenož na drohu, lubu macžetku špominasche, myšlesche. A hdyž macžetku do čžemneho rowa khowachu, Maťka nochyzysche wěricž, so dyrbjala macž do tajkeho kašcžža šawrjena byčž, macžetka, kotraž je była pschezo tať dušchna a dobra. — Sa wošyroczenu holcžku so nětko gmejna starasche. Maťka pať njebu wjezy wješeke — hinjesche, hinjesche dale bóle. Šě blěda, khorowata! Njemějesche džě wjazzy šwěruu macžetku, kotraž bě ju štajnje i wullej lubošcžu šubłaka. A tule lubošcž Maťzy ničto wjazzy njedawasche. Šdžež pať kłoncžto lubošcže njewohrjewa, njemóže ničžo roscž a młódnicž. A tať by dyrbjala Maťka roscž a młódnicž, hdyž ju njewohrjewasche ani šujcžicžł lubošcže. Duž hinjesche a hinjesche džet a bóle. Šusto so jej wo škotej macžetzy džijesche. Šě tať rjana, w jašnym běšym pšaschcžu. Šrijedy šmoršcžene cžoko bě tať hládke. Šrijedy šrudne woblicžo hladasche nětko wješeke a šměwasche so na Maťku. A bě jej, jako by ju rjana macžetka t šebi šiwala. Teho dla wješelesche so Maťka pschezo na nóž, hdyž tať rjenje wo drohej macžetzy šonjesche. Šbo dnjo pať bě šrudna, khoruschka. A hinjesche Šórsy wšchaf macžetka hižo wjazzy nješiwasche, ale pschińdže po šwoju lubu Maťku. Šchto tež to chyzysche tu na šwěcže tať šama! Ššwět, kotryž jeno sa dobytłom šanja, khudu šyrotku njemóžesche wo- šbožicž. Duž bě pschi macžetzy w krašnych nješješach šbožowna. A i jandžellami pětne džěcžo hrajšasche

Mašch šerbski lud ma sa tajke khude šyrotki hluboke cžucža. Šwidžimny to w mnohich našchich ludowych špěwach. Tať špěwa našch lud na pschikad taťle:

Ššyrotka wobesčta tši ras kěrchow,
Macžetžny row je nadesčta.

„Štawajcže wy horje, moja macži,
Šójcže wy mi wotkracž pomajku!

Štawajcže wy horje, moja macži,
Šójcže mi kóschulku wupłocžł!

Stawajcie wy horje, luba maczi,
Bójcie mi hłojczku poczęsacz!

Stawajcie wy horje, lubicha maczi!"
„Moje hólczó, wjazy njestawam.

Na wutrobje leži czeżki łamjeń,
Na wóczłomaj leži bėty pėst,
Na nohomaj pał czeżka semja.“

Wichileczechstaj dwaj jandželaj i njebja,
Wichimnychstaj tu hprotku sa ruku.
Deczechstaj i njej do njebjeń nuts.

Tak spėwa herbsti lub wo hprotzy. Sbożowne pał kóžde
džeczó, kotrež njeje hprotka, kotrež ma hiščcze nana a macz!
Nichtó pał njewė, tak dołho jemu ležje tuto sbože. Duž božebla
ženje njerudžcze wascheju starscheju! Bohu lubemu Snjezej ho
džakujcze a ho modlcze, so by wam sđeržak hiščcze dołho lubych,
drohich starschich!

Rachlowe.

Sserbka khorhoj.

Snajecze sawėscze salku khorhoj, kotraž ma barbje: bėtu a
felenu. Mimaja pał jenož kraje hwoju khorhoj, ale tež ludy. A
t cžemu njemėl tež herbsti lub khorhoj we hwojich barbach! Sčtó
i waš je hižo widžak herbstu khorhoj? Wschitzy niž, někosi drje
tola! Duž ledžbujcze: herbsta khorhoj ho krašni w tšjoch barbach.
Se módra, cžečwjena a bėka. Krašna to khorhoj! A i tu-
tych barbow wulnjemy něščtožtuli. Ssklychmy duž, sčto nam
Sandrij Sejet, našy herbsti bašnik, wo herbstich barbach spėwa:

Bratšja, dajcze město spėwey,
Sklawa! barbje wyškajcze,
Módrej, cžečwjenej a bėlej,
Kajtuž Sserbstwo lubuje;
Twjerdžina njehejst.
Ssama t njej ho spósnawa.

Firmament ho módri krašny
W fijałłowej módrini,
Teho barba njewuhajny
Wscheczelow hłub pochwječzi;
Wscheczestwo, bratrowstwo
W našej barbje hordži ho.

Młody džen, hdyž ranje hwita
S rózowatej krocželu,
S našej barbu semju wita
S luboscju we woblicju;
Luboscja wufnawa
Našcha barba cžečwjena.

Bėku draštu njewinoscze
Jašny džen ho wobleka,
S bėtych liljow khwalba roscze
Twojej barbje, Łužiza!
Njewina wufwola
Twoju barbu, Łužiza!

Módra, cžečwjena a bėka,
Haj, to krašna barba je;
Komuž wutroba ho šhřeka
Sa cžucza je herbowske:
Sawystaj, salkintaj,
Sklawa herbstej barbje praj!

Módra, cžečwjena a bėka! Wscheczestwo nam njewja potajkim
barba módra. Wscheczestwo móže pał jenož wobstacž, hdyž knježi

hwėra. A ta njech njeshubi ho ženje i waschich wutrobow,
herbste džeczi! Njepowalnu hwėru lubemu Bohu, njepowalnu
hwėru našchemu kralej a njelhabłazu hwėru herbstemu narobej!
Tutu tšoju hwėru stajnje hajcze, wschitke cžaby ju njebojajnje wu-
fnawajcze! To waš wuczi módra barba.

Luboscž wufnawa cžečwjena barba! Tež tu waš sašo do-
pominam: Ženje, ženje njepuschecze luboscž a sahorjenoscž sa hwoju
herbstu rēcž a narodnoscž! Wy scže herbste džeczi ho narodžike,
a — Sserbja duž dyrbicze wostacž po Božej woli. Dewal nihdy
njejscze hwėrne džeczi, pochwěchne waschich herbstich starschich.

A bėka barba! Njewina! Wašcha najwjetšcha wina mohła
bncž, wotrodženszy ho junu wotwječnyč hwojeje macžetneje rēcže.
Hwojeje herbstoscze, wot Boha Snješa wam dateje. A tule winu
wy njebudžecze na ho powěšecž, lube džeczi. Njewėrno! Nje-
wina budž wam heřko!

To naš wucza barby našcye herbsteje khorhoje. Duž ho
nihdy nichtó njehańbuj sa tutu hwoju herbstu khorhoj, ale mužnje
kóždy sa njej scžehuj a jej wostań hwėrny! Rachlowe.

Dwoje setkanje.

Bė rjany nalėtny džen, hiščcze rano sahe. Stejacy na wšy,
hdžež ho puczej kšhžujetej. Na prawu stronu wjedže pucž do
šchule, na lėwu stronu pał won na łuki. Tu stejo kšhšchach, sčto
šebi dwaj hólczezaj powjedasčtaj.

„Mó, Surjo, hdže džesch?“

„Do šchule, Michale!“

„I sčto, do šchule? Tam tola rjenje njeje, tam dyrbišch
telko wufnyč — to je wonka na kuzny krašnišcho. Bój, cžemoj
tam wonka hracž!“

„Haj, popołdnju potom, Michale! Nětkole du wufnyč.
Božemje!“

Dwazyczi lėt bė ho wot tamneho nalėtneho dnja minpło.
Stojacy na hamšnym městnje. Bė pał dženka šymny džen —
wėtr se hnehom jeno tak mjetasche. Dha pschistupi nadobo blėdy,
šhubušchi muž i šchuli a klepasche. Snjes wucžet, wulki a
strowy muž, woczini durje. A tole šebi rēczechstaj:

„Bomhaj Bóh, luby knježe!“

„Wjetš pomaj!“

„Ssmilcze ho nade mnu, luby knježe!“

„Sčto dha šebi žadacze?“

„Prošču waš wo džėko, knježe! Šchulstu jstwu cžju wam
mjescž, jstwy wam wutepjecž abo podobne džėka.“

„Móžecze hiščcze druge džėka hacž tute?“

„Nė, knježe!“

„Cžeho dla niž?“

„Nješkym druhich nawufnyč.“

„Kak dha rėlacze?“

„Michal rėtam, knježe!“

„Tak pójcze jenož nuts, Michale, wonka je dženka tak šyma,
nutska w šchulstej jstwi pał cžopko. Kak so tu hiščcze něščto
nawufnjecze!“

Džechstaj hromadže nuts, a durje buchhu sacžinjene. Šhuby
muž, kotryž njebė džėlacž nawufnyč — bė tamny lėni hólczez
Michal — hiščcze njewjedžesche, sčto bė tón pscheczelnny knjes
wucžet. Wy pał wěscze! Niž?

Š Rob. Reinitowych powjedaničkow pschekožit

Rachlowe.

Bóh jemu móz a khrobłoscž dał.

Surij bė 15 lėt stary a rjany cžerstwy pachol, tak so mješcye
jeho kóždy rad; bė džė tež pscheczelnny a swólnny pscheczny
kóždemu, woshebye pał pscheczny hwojemu wujej a hwojej cžecze,

pola lotrejuż pschebywasche. Běschtaj jeho psched 6 lětami t febi wsałoj, hdyž jemu nan wumrje, czeczińny bratr; macz bē hlyo prjedy psches nahku smjercz shubit. Tute hōrle nashonjenja bēchu so hłuboko do Surjoweje wutrobny sapisake, a pschi wschej swojeje pscheczelniwosczi a wjeketosczi wobtnjezesche jeho wēsta srudoba, hacz runjez jeho wuj a czeta kaž swojeho syna lubowaschtaj a dzerzeschtaj a wscho sa njeho czinjeschtaj.

Schulu wopytawshi bē febi hajnistwo sa swoje powołanje wustwolit, kaž bē tež jeho nan hajnit byt.

Bēchu runje swjatk, a Surij bē t wujej a t czecze t mēsta pschithwatak, hdyž so na schuli na swoje powołanje pschihotowasche. Wu wot njeju kaž tež wot jeju synow Jana a Arnoschtaj a wot jeju dzowcziczi Lenki horzo a wutrobnye witany. Bēchu nimale w jenajlich lětach t Surjom, t. r. Arnoscht bē halle 10 lēt; bēchu dżē tež hromadze kaž bratr a šotra wotrostli.

Prēni džen bē so hlyo pschi prawej swjatkownej sabawje minyt, a nētł drubi džen po temschach dżēchu wschitzy hromadze po wyškim brjosy wjetšcheje rēki do bliskeho lēsa, wujej štuschazemu. Brjoh bē nahka staka a na bofu t rēzy jenož t mačo kēczkami saroscjena.

Arnoscht a Lenka schczipaschtaj febi richelł t krašnych kwētkow, kajlich tu bohata liczba kēzjesche. Bēhaschtaj pschi tym pał do kētkow na lēwej ruzy, pał po trawje, kotraž staku na prawej ruzy wobzetasche, wysche so žolmjazeje rēki.

Na dobo so sakschitny, a so wobladajo widžachu wustrōzeni hyschcze Arnoschtowu hłowu, kotraž so runje do hłubokoscze t rēzy dele shubi. W strōzelach a žple blēdži doškozichu wschitzy t temu mēstnu, a hrošbny bē napohlad, kotryž so jim poskiczi.

Nēhdze tsi metry hłuboko wišasche Arnoscht jenož sa czētkē hakty nēkajleho kētku, na kotrymž bē jeho pjelł wišajo wostał.

Schto nētł! Staka nimale runje dele wotpadowasche, a jenož tam a sem bē nēkajki kētk. Nan bē sam na wotomik kaž sproštnyt. Macz padže na kolena sdyhujō wo swojeho synka, a pōdla njeje hladachu czi tamni se strōzelemi dele t rēzy. Ale nan so šhraba a tež Surij a Jan. Nan chyzsche so dele sa šynom puschcziczi, ale jeho noha njenamata žaneje podpjery. Surij spytasche dale bellach na druhim mēstnje a puschczesche so dele a pomakku pocza so wot kēczka ke kēczkej, wot staky t stale po wschēch schtyrjoch na nahkym wotwisku Arnoschtej bližiczi.

So nanowej pschilasnī czērjesche Jan domoj po powjas. Surij so dale pschimajo t nješbožotownemu pschibližowasche a bē nētł wysche njeho, tola hyschcze pschezo metr wot njeho sdaleny.

Arnoscht bē se strōzelemi kaž mortny a wišasche tał na tym kēczku, t swojemu sbožu so njehibajo. Hakty poczachu pikotacz a so šhibowacz a w kōžbym wotomiku mōžachu so wotlemicz, a Arnoscht bē padnyt po stale dele do rēki. Surij, kotrehož wuj napominasche, so hladacz a niž nimo stupicz, a kotrehož macz proschesche, so tola dzerzecz, Surij wobkēdbowasche tamny kētk a phtny hrozazy strach a — so pomakku dele puschczejō sjeđe tał daloto dele, so so t prawej ruku kētkoweho korjenja pschimny a t lēwej Arnoschtaj wobja, kotryž dyrkotajo t wulkimaj woczomaj na njeho pohlada a na jeho schepnjenje ruzy wotoko jeho schije połoži. Džakne sdychnjenčzko sbehnny so t rta starscheju t njeju, hdyž swoje dżēczo w Surjowymaj rukomaj widžeschtaj.

Lenka bē sa Janom bēžata, sa kotrymž tež wuj staroscziwje hladasche, wjedžo, so ničō bjes powjasa sapoczecz njemōzesche.

Mjeiščina so miny a sašo mjeiščina. Surij so tał derje hacz bē mōžno t nohomaj na korjenje a kamjenje sepjerasche, t prawizu pał so kručze kētkowych korjenjow dzerzesche, mjes tym so jeho lēwiza twjerdze Arnoschtaj wobjimiasche. Tał wišasche mjes njejom a semju, žadoscziwje czakajo na wumožazy powjas.

„Mam, mam!“ sawoła Jan, a sa wotomik tu tež bē t powjasom a t ludžimi. Bē to tež najwjetšči czaš, pschetož korjenje a kamjenje poczachu so hibacz pod czežu hōlžow.

Nan puschcziczi powjas dele, na kotrehož kōnzu bē wulle woto, a tuto bu tał cziknjene, so mōzesche Surij se swojimaj nohomaj nuts stupicz. Nētł sczehnjechu czi horjela pomakku, a powjas sczahny so Suriej podpažu hromadze, tał so wōn t Arnoschtom sa njōn wišasche. Ludžo poczachu nētł czahnycz, a hōlžaj wišaschtaj šrijedž njejes a semje; Surij dzerzesche Arnoschtaj, kotryž bē kētk puschcziczi, t prawizu, t lēwizu pał so kamjenjom a kēczkow pschimiasche.

Pomakku, tola wēscze sbehachu jeju nētł horje, hacz posbežechu jeju na trawu, hdyž padžeschtaj do rukow wuja, czety a bratrow a kotry, a wjekele bē wulle a džał Bohu Snjesej a Suriej horzy a wutrobny.

Wschitzy pał so sjebnoczichu do džakneho sdychnjenčzka, se šylsojnym wōczkom t njeju hladajo a temu džał woprūjo, kotryž bē do ruki Surija tu mōž a do jeho wutrobny tu šhrobloscz dał, so mōzesche swojeho wujka wumož a so tał wujej a czecze, kaž prajesche, sa jeju luboscz džakny wopokasacz.

Wōh jemu mōž a šhrobloscz dał

K. W.

Wo rēpje.

Džēd wōšy rēpu; wuroscze wulka, pschewulka. Džēd chyzsche rēpu se semje wuczahnycz: czehnje — saczahuje, wuczahnycz njemōže.

Sawoła džēd wotku na pomoz. Wotka sa džēdom, džēd sa rēpu: czehnjetał — saczahujetał, wuczahnycz njemōžetał.

Sawoła wotka wnuczku. Wnuczka sa wotku, wotka sa džēdom, džēd sa rēpu: czahnu — saczahuja, wuczahnycz njemōža.

Wnuczka pšyczka sawoła. Pšyczka sa wnuczku, wnuczka sa wotku, wotka sa džēdom, džēd sa rēpu: czahnu — saczahuja, wuczahnycz njemōža.

Pšyczka sawoła kōczku. Kōczka sa pšyczkom, pšyczka sa wnuczku, wnuczka sa wotku, wotka sa džēdom, džēd sa rēpu: czahnu — saczahuja — wuczēžechu rēpu.

© Bartoschoweje „Domáci čitanky“. Běheložit L.

Na wschē schtomny Surij lasyl

Bjarschez Surij bē na wschēch hōšdžikach, to rēka lēpje: na wschēch schtomach. Bjarschezny mējachu šami nēschto šahrody, ale najwjazy šadownych schtomow stejesche w Šsuhodžiz šahrodze. Surij so nētko nashmu, hdyž šu kruschwy a jabluka stale, jara sa tym njepraschesche, czeje šu to schtomny. A to njebē prawje. Šsedma kasnja dżē pschilasuje: Njedyrbišy kradnycz! Surij pał najšterje šwōj katechismus derje njebē wulnył. Šhodžesche tola pschezo sašo do zushyč jablukow. A schto mējesche macz to do mjeršanja! Dolho njetrajesche, a sašo bē hōlž kholowny pschetorhal. Šdyž bē na wschēch schtomach pschezo . . . Ale, ale, wschitko što dostawa swoje šhoštanje. Tež Surjowe paduschstwo.

Šunu šalēny sašo na Šsuhodžiz jabluczynu — ta mējesche runje najlēpsche plody. Ale šydnny so na pschēšlabu haložku a — raz! Haložka so škama, a hōlž ležesche deleka. Bē tał nješbožowje padnyt, so tē febi nchu škamał. Nētł dyrbiesche dolhy czaš we kōžu ležecz. Čžeho dla bē tež pschezo pałoscził . . .

Rachlowe.

Sahrodka.

Psiloha Serbskich Nowin.

Gestajał Rachlowe.

✻ Lubemu Knjesej Jesusej k czechu, serbskim dječjom k spomoženju. ✻

Co. 4.

Hody.

1906.

Hodowne pohnuwanje sa dječji.*

1. Wy dječzatta, pójeće! wschě pohwatajće
Tam t žlobilej w hródbi we Bethlehemje!
A pohlejte, lajku najšwjeczijšchu nóz
Nam radosć je šhotował njebieski Wótz!
2. D hlejće! tam w žlobje a hródbi cžma je,
Tež šwěćki pał jašneje blystotanje,
A w pjeluschlach cžistych je dječzatto tam,
Niž jandželow Knjes je a Syn Boži šam!
3. Na šynje a škomje tam wotpoczuje,
Niž Marje a Josefa wjebele je;
Hlej! pastyrjo pschod nim šo pollatuja,
A na njeju jandželjo šawystaja.
4. D padńće, laž pastyrjo, na kolena
A džakujće Bohu šo sa Šbóžnika!
Wy dječzi, nětk špěwajće radosćiwje,
Šaj, se šylu jandželškej šawystajće!
5. D rjelńće: Ty dječzatto lubošćiwje,
Kaš bolosny dónt twój tu našče bla je;
Šy šhude šo we žlobje narodžilo,
Šo šichžnu by šmjercž sa naš pschecžetpilo!
6. D ša wopor wutrobny našče šej wšmi!
Še š dječzajej myšlu rad pobamy cži. —
D wušwjecž, laž šwoju, a wobšbožej je,
Šo wěcžne jich š tobu je šjednocženje! —

Sešerbsčičil M. U. w B.

* Špěwa šo po hłosu němšleho hodowneho špěwa: „Ihr Kinderlein kommet, o kommet doch all!“ Šroschće Knjesa wučerja, šo by š wami tutón špěw špěwał!

Pschepošdže.

Wječor je šo pschibližil a cžma pschitrywa hižo šemju, šotraž je š bělym plachčjom šněhowym wobžeta. Šo pucžu, psches žyr-
twinu wješ wjedžazym, bliži šo něchtón t wšy. Čzim bližšcho pschidńže, čzim pomalšcho štupa. Škóncžnje pošastanje pschod
prěnej wješnej šhěžu, pschod malym domčžtom. Wšcho je šmėrom
a ani šwěza šo w domje njepočasuje. Žusy mužški tam šteji a
šteji š wocžomaj njepšchewajžy šhěžu wobšedžbujo. Tam pał

wostanje wschitko šmėrom a wschudže je tam cžma, mjes čym šo
šo w bruhich domach hižo dawno šwězy šwěcža.

Šo pucžu bliži šo ludžo, šotšy šu w Božim domje Božu
nóz šwjecžić. Duž šo tež žusy šibacž počina a pschistupiwšči
t burjam wo nje šlapa. Šola wscho wostanje šmėrom laž
prjedy! Wón šlapa šašo a wótššcho. — Ničžo šo njepitnje;
wscho je w domje laž wotemrėte; jenož šněh šwicži pod nohami
do žyrkwoje šhwatažyčy ludži. Šiščće junu šlepa njepnaty wo
burje. — Wone wostanu šamkajene a w žylym domje šo ničžo
nješiba.

Na wěži šapocžina šwonicz a šwony š wótrym rtom wschěčy
wošaju, šo bychu pschisčyli “a wobšabali to wulke šbožo, šotrež je
šo wschěm cžlowjetam štalo.

Žusy šo šatorhnywschi pschistupi t mužštemu, šotryž runje nimo
šhěžki t Božemu domej dže a šo se šlabym, cžepotazym hłobom: prascha:
„Něhdžalezny drje domach nješku, šo je tu wscho cžma?“

„Něhdžalezny? Wóbj luby! Něhdžalez mambželštaj wotpocžu-
jetaj derje tam na šechowje pod bělym šněhom“, bč wotmotwa šo
džiwazeho muža.

„Mojej štarščeje mowaj?“ šawola š njewuprajnje šrubnym
hłobom žusy. „Mowaj a ja živy! Ša šubjenty, njedžakny cžlo-
wješ! mój Božo! mój Božo!“

„Ščto? wy šče Něhdžalez Jan, šotryž šchby štaršchimaj
šajšej šrudoby nacžinuwšči do žusy cžekny a ničžo wjaž wo šebi
šlyšecž njeda?“

„Šaj, haj, wujo! to je šym. Ach ja njeshožowny cžlowješ!
Šschidnu psche pošdže! psche pošdže!“

„Waju lubaj, dobraj štarščeje wumrješčtaj w tutym ščče a
to bórny ša šobu. Wóžu pał wam to jene t troščtej prajicž, šo
štaj wumrjeloj šo modlo ša waš, ša šwojeho šhubjeneho šyna.“

„Šaj, štaj mi wodašoj?“ šawola mlody Něhdžal, šamneho ša
ruku pschimnywschi.

„Šaj, štaj wam wodašoj, a jeju pošlebnja modlitwa bč ša waš,
Šano!“

„Ach, mojej lubej štarščeje!“ Jan šawola. „A hčže špitaj?
Šolažče mi!“

„Šójče šobu! tam podla wulkičy burjow.“
Wjelčo ščžy do šwojich myšlow ponurjenty, džetaj na šechow-
hčžej Janowy pschewodžet pola dwojaleho rowa šastanje prajizy:
„Tu špitaj Něhdžalez štarščeje!“

Šanej ruku šščžiwšči dže dale do žyrkwoje.
Jan šwjese šo do šněha na kolena a šo modlo plaša šorže
šylyšy. —

Čučy so dale i njebies šypa. S zyrtoje klinczi hodowny
 Wtreluščy:

„Měr na sem budź čłowjełalam, lotsiž su dobreje wole!“
 K. W.

Džeczo a blónczko.

„Dube blónczko, Boža džowczička,
 praj, hdyže su tał dołho łombdžiko?
 Šy drje wječor prawje sprózne?
 Šy wo měšacžku drje w lěsu šonilo
 a drěmalo we cžichim měrje,
 hač su naš ty wopušcžilo?“

Ženje nješpju, ženje nješonju,
 ženje pod štomami njeležu,
 ženje njetrjebaju wotpocžinł
 moje šlote šchidleščla.

Šdyž wječor moje šlote pruhi
 horam hlowny trónuja,
 du tam, hdyž bydla druhe ludy.

Ša horami, pšhezo na pučžu
 mam woprjewacž wšchěch pastyrjow
 a pučže polasowacž džěcžatlam.
 Kiž wot starščich so jabludžichu.“

Po litwjanškim i němš. pšhel. J. Š.

Šučy — naše wješelo.

Ščere pošmurjene njebio! Š tolštych mróčelow so šypa
 šněh bjes šonja. A Wětrež džiwu pacholjo so honja i nim a
 hrajkaju. Šutka w jstwi pał je čopło. Macžetka luba plata a
 šchije; džěczi pšchiladuja pšchi wolnje džiwěj tej hońtwje wonka.
 A wješela so hižo na tón wotomil, hdyž so pšheštanje hič.
 Šotom dowoli jim macžetka, so móža won se šwójimi šantami.

Šižo tu bě tutón wotomil dawno wocžalowany! Wješele
 cžerja džěcžata na pučž. Tam i hory dele, aj, tał to šunki jeno
 tał jědu — taž bčyl, tał špěšujuje pšchi šamym. A džěczi su so
 najšdžili. Něk nastawa wulka wójna, hlej! Wěle kule lětaja
 jenož tał i jedneje strony na druhu. Šižo njepšhečel cžela — a
 bobyta je njekrašna bitwa. Njepšhečelstwo je šonž mješ džěcžimi
 — hižo nowu pšchihotuja šebi šabatwu se šněhom. Šedyn wala
 šněh do wulleje kule. Ščto trahy nastanje i teho? Šanle
 nješe hólčez wulku halosu, druhi staru cžapku. Ach, šawěšče
 dyrbi tu nastacž šněhowy muž! Šaj, haj, hižo jemu tworja mješ-
 wocžo; lamužlaj wofnamjetej wocžy. Ša hlownu štaja jemu hól-
 cžata staru cžapku. A do ruki hišchče halosu! Něk je hotowy
 šněhowy muž! Dušchanezy šloro mohł so štróžicž pšhed tutym
 mužom i wulkej halosu — tał wumjelžy su jeho našchi džěczi do-
 łonjeli. A wješela so něk a raduja!

Šał pšchihotuje tutón drobnuščki šněh džěcžom telko wješela,
 telko šabatwy. Wěšče pał tež džěcžata, ščto to prawym je, tón
 šněh? Ša njebio widžicže cžasto došč mróčele, a i tutych so
 druhdy puščcža deščcžil na našču semju. Šdyž je někto tam
 horta, hdyž mróčele šwój pučž cžahaju, ščetro šyma, šmjeršnu
 tute lapki wody a wutworja so na šněh.

A my so wješelimo, hdyž pšchihadža přeni šněhił, porunjo
 małym ptacžkam šlětujo. Šola wšchitžy ludžo so njeradžuja, hdyž
 šněh počina so šypacž, — wbošy šhudži. Ša tyč pšchipowje-
 džuje bčy plaschč cžęži cžah šymy. Došč jich je, lotsiž šebi
 njemóža šhrěčž šymu jstwicžku, šebi njemóža šwaricž čopłu po-
 łowu. Šdyž wěšče tajkich šhudžinow hdyže, prošchče nana, macž,
 so bčyšchče jim móhli pšchihotowacž prawe hodowne wješele a jim
 donješč něščto drjewa, něščto zproby!

A hodowny šněh budže waš potom wješele woblětowacž,
 jalož čypl so wam džakowacž a šhwalicž wašču miłoščiwu wu-
 trobu.

Rachlowe.

Pšhečel a pšhečel.

„Ně, Raščporje, cžeho dla tał počornje hladašč?“ wo-
 prašča so Michal šwojeho pšhečzela, i kotrymž bě, jeho dužy do
 měšta doščahnywšchi, hižo ščetro kruch pučža. Šol, mješ tym so
 tał prawje do rěčow pšchincž njemóžestaj.

„Ach, cžeho dla tež!“ wotmołwi Raščpor, i boła na pšhe-
 cžela pohladawšchi, „widžu, so tвое pohladanje tež jašnišče
 njeje!“

„Š tym wšchaj móžesh prawje mēcž“, šnapšhečžiwu Michal,
 „mam pał tež pšchicžiny došč i temu!“

„A mēniš ty, so ja niž!“ wuprašny Raščpor.

„Šo so mi šloro tał bčyž šda. Šle teho dla tola na mješ
 tał wolacž njetrjebašč!“ rjekny Michal a pšchistaj, hdyž jeho
 pšhečel mjelčšch: „Šoščlučaj ras! Šhzu tebi něščto powje-
 dacž. Š teho špšnajesh, so žaneje pšchicžiny nimam, wješely
 bčyž.“

„Šapocž!“ pšchiswoli Raščpor, „mi wšchaj tež na šmjeće
 njekbže.“

„Šlaj!“ šapocža Michal, „mam abo lěpje, mējach starščeho
 towaščha, šotrehož šebi jalo šwěrneho pšhečzela wažach a kotryž
 so tež próžowach, mješ pšchi tutym mēnjenju šđeržecž. Šon so
 jalo mudry radžicžel pošicžowach, a i tomu bě wón tež po wšchēm
 šdacžu pšchihobny; bě tola tež staršchi hač ja a dyrbješche tał tež
 pšhes wjazy našonjenjom mudrišchi bčyž. Šlmo teho mam ja
 něk tež hišchče druheho młóbscheho towaščha, šotrehož mam rad
 a šotremuž so dowěrju. Šle runje to njeje po špobobanju tam-
 neho; jemu je młóbschi towašč na pučžu, taž dyrbjach wčera
 šhonicž. Šon mi mjenužy se šwójim pšhešwědcžazym hložom
 wobkručšch, so šebi mój młody pšhečel moju dowěru nješahluži
 a so je njemóžne, bčyž dale i mojim pšhečzelom. Šabasche šebi,
 so bčyž so jemu w tutej wězy dowěrł a jenož na njeho pošlu-
 čal; čyžch, so bčyž so wot tamneho wotrjěnył a so žyle jemu
 pobał. — A to dyrbjal mješ mój pšhečel šjebacž! — Njemēm,
 na cžim šym! — Njedyrbjju jemu wěrčž?“ škóncži Michal se šru-
 dnym hložom.

Šymłku štupašchtaj na to mjelčžo dale. Raščpor druhdy se
 špodžiwanjom na šwojeho towaščha pohlada, škóncžuje i hlownu
 tšchajšo šapocža: „Tež ja mam wšchelakich pšhečelow; mješ nimi
 štaj dwaj, wo kotrymajž čyžu cži šłowčžo prajicž. Šedyn i njeju
 je w mojich lětach, tón druhi je pał staršchi hač ja šym. Nje-
 dawno pšchindžech i tym starščim towaščom, kotryž čyže rad mój
 štajny a tajny radžicžel bčyž, do rěčow wo šnathy a towaščach.
 Ššchi tym wón se šamyškom naju rošmolwu na mojeho młóbscheho
 towaščha dowjedže, a šonž wšcheho bě, so mi wšchelaše mjenje a
 bóle i wěri podobne wězy, i wjetšha pał žyle njekničomne, na-
 powjedawšchi, pšchiswola: „Šo cži radžu, ničžo lěpšcheho cžinicž nje-
 móžesh, hač šwojeho pšhečzela puščcžicž, kotryž je tajki a tajki a
 kotryž čyže tebe jenož i šwojemu lěpšchemu wužiwacž!“

Šobaj pošastaj pšchi tutych šłowach a hladašchtaj jedyn
 na druheho i džiwonym wurasom. Škóncžnje hišchče Raščpor
 i wótrym hložom pšchistaj: „Šraj mi, Michale, tał tamny twój
 towašč rěka!“

„Šurij!“ wurasny Michal.

„Ša! Šurij!“ šawola Raščpor, „to bě tež mój pšhečel!“

„Šurjo, Šurjo!“ mēnjesh Michal, „něk tebe šnajemoj!“

„Šaj! teho šnajemoj! Šon bě mój, ně naju pšhečel! Šišcho
 je nimo!“

„Gaj, wščo je nimo!“ wobtruczi Michal Raschporowe kłowa a tutón doda:

„Wón b ě naju pscheczjel, a mój b m ó j pscheczela! Pschec-radnika njetrjebamoj!“

Proczeschtaj dale, kóždy do swojich myšlow ponurjeny.

„Wšch ty!“ sapocza po khwili Raschpor, „to p ě hinajsche pscheczestwo, kotrež m ějeschtaj nasch wuj a jeho towaršch Delny. Wobaj b ěschtaj nimale jenakeje staroby. Šdyž b ěschtaj w naschich l ětach, czechnjese Delny, šo i mojim wujom roszohnowawšchi, won do balokeje zuffy, šo by tam šwoje šbože spytal a taš šwoje žebzenje, zuse kraje špósnacž, špotojil. L ěta šo minyču, ale Delny šo njewróczi. Šdyž a hdyž pišasche wujej list, i kotrychž b ě špósnacž, šo w zůbje tež jenož dobre hodžiny nješku, ale tež nješbože a šruboba. Taš b ě jeho czežta khoroscž potrijehila a b ě dyrbjal wšch ě šwoje nalutowane pjenjesh l ětarjam dacž. Šdyž b ě wotkhorowšchi jako i n ětajtemu samoženju pschischol, pschindže druge nješbože, a wščo [b ě] jako šhubjene. Škóncžnje bu paš l ěpje, a kaž b ě i listow widžecž, b ě Delny po n ěčim i wulkemu samoženju pschischol a šastawasche wyšote šastojništwa. Nasch wuj b ě mjes tym tu w šwojim šapocžanym powolanju štukowal a jemu šo to špodobasche, hacž runje pschi tym žaneho bohastwa nahromadžicž njembžesche. Še šwojim towaršchom b ě šobu czežpiš, hdyž wo jeho nješbožu šhoni, a n ětko šo šobu wješelesche, hdyž wo jeho šbožu šlyšesche.

Taš b ě šo wjele l ět minylo. Duž dosta nasch wuj raš list, kotryž b ě šwojemu pscheczelej Delnej pišal, jako wróčjo, i tym pschispomnjenjom, šo šo list nješodži wobstaracž. Wšchón naštróžany wuj tole cžitasche a njewjedžesche, šchto ma to r ělacž, a list pschezo a pschezo wobhladowasche. Pschi tym nješpntny, šo wošebny wóš pscheb domom šastany, šo wošebnje šdrasčeny knjes i njeho wustupi a do domu šhwata. Šakle hdyž šo móžnje wo burje škapasche, wozuczi wuj še šwojich myšlow, a na jeho: nuts! wotewriču šo burje a i wupšchestrjenty maj rukomaj štejesche tam tón wošebny knjes, jeho pscheczjel Delny. —

Wulke b ě to wješele a šradowanje! Wšchitzy šo i tymaj šw ěrny maj pscheczjelomaj hromadže wješelachny.“

„Raschporje, to je prawe pscheczestwo, kaž dyrbi byčž!“ šawola Michal.

„Gaj Michale! A tajke dow ěrjenje a tajka šw ěra budžetej tež krašnje mytowanej.“ K. W.

Džesczi a hw ěžki.

Šlók: Šlatata Šaniza.

Šw ěšdžicžka ša hw ěžku ::

Šesthadžuje.

Šedna na druhu ::

Špohladije.

Š wóčžlomaj škotymaj ::

Šuhladuja.

Šo mni a tebi ::

Šowjedaja.

Šybola, šrintola, ::

Šsm ěwaju šo.

Šedna psche druhu ::

Šaduje šo.

Šchtóžkuli hódny je, ::

Šw ěšdžicžku ma.

Štemu je hw ěžka ::

Šuhajnyla.

Šedna je moja, a

Šedna je twoja; hlej,

Šiwatej naj'.

Šmoja mi šw ěcži,

Šbój še mni, r ěčži,

Šubny je raj.

L.

Jan Šupille.

Jan Šupille (praj Šupij), šyn šnježeho dohladowarja, b ěšche šhubny hólčez w franzowškich šorach Šura, hdyž šo wot šwojeho pjatmateho l ěta jako wowečet žiwjese. Psches šwój r ělowški štuk, i kotrymž je wón n ěkotrym džecžom žiwjenje šahowal, doby šebi i rajom šw ětošnate mjeno.

Šunu pašesche mjenujzy šwoje šadło na šufach. Njedaloko na trawniku hrajšasche šebi cžrjóbta džecži, n ěhdže wóškom abo džepacž l ět šarych. Šupille šebi nješhajšasche. Na jene dobo šašlyšcha šchil a šchř ěł wuštróžanyh džecži. Šchto b ě šo štalo? Šupille wuštoczi, wobladnywšchi šo ša hrajšarjami. Šajke nješbože! Wulki poš, woczi džiwje wuwalejo, pschicž ěri a šabanjesche šo w runej m ěrje na cžrjóbku džecži. Wšesche to štaženy poš.

Šupille i dobom špóšna hrožazy štrach. Ani šo by šebi wotomit rošmyšlil, šastoczi do cžrjóbny džecži a wali šo na džiwje šw ěrjo. Šapocza šo štrachne wojowanje, kotrež n ěkotre mjenschingy traješche. Škóncžnje paš wunusowa Jan tola šuroweho rawša a šarash jeho še šwojim šochorom. Ale l ědma b ě boj psch ětral, widžesche, šo jemu ruzy šrawajeschej.

Šdyž b ě l ělat i hrobu šw ěščil, šo je poš štaženy byl, pschindže Šanowy knjes na myšlicžku, hnydom Šudwitej Šasteurej napišacž, šo by r ělowškeho hólčezja na wuhojenje i šebi wšal. Jan Šupille bu tež woprawdže wul ěkowaný a dosta myto ša czežpjenje a štrach, i kotrymž b ě pschi šw ěrny wudokonjenju. winowatošcže šwoje žiwjenje šašadžil. Dženša hišcže ma šlužbu pschi wušlawje Š. Šasteura.

Wšchitke nowiny pišachu wo tutym podawlu. Wšchubžom mjenowachu i cžescžu mjeno „Šana Šupilla“. Š dobom paš je tale powjescž tež rošch ěrila mjeno wuwolaneho l ětarja Š. Šasteura, kotryž je šedžbnoscž žyšeho šw ěta na šo šložil i tym, šo móžesche tajlich wuhojecž, kotrychž b ě podobne nješbožo potrijehilo kaž Šana Šupilla.*

Š franzowškeho J. B. Š.

* Tajki wušlaw Š. Šasteura, hdyž šo wazy wuhója, kotrychž je štaženy poš šušnyl, mašch tež w Šarlinje.

Šchto šerbske džecžo šlubi Šnjesej Šesufej!

Pschiblizil je šo šajo tamny šbóžny džer, na kotrymž pscheb 1906 l ětami šo narodži šw ěta šbóžnik. W šhudej hródži Šethlehemškej pschindže na šw ět najwyschšchi knjes — kral wšchirlich kralow: Šbóž šam. A šelko šboža, šelko žohnowanja je i tuteje hródže do šw ěta šo wulinylo! Šelko hnadow ja hřesčne cžlowjestwo! A dopomnimy šo rad na tute přenje šbóžne hody — rad wopominamy šapocžatl nascheho w ěcžneho šboža.

Šnjesej Šesufej šo džakujemy ša taš nješm ěrnu luboscž i wutrobnej modlitwu, i pobožnym š ěrlušchom. A kaš rady pomyšla p ětne džecžata na maleho Šesufša! Šaš pilnje šo přóžuja, jeho doščahnyčž w pošlušchoscži a jemu pschihotowacž štajnje wješele. Šchto paš mohlo šerbske džecžo jemu wysche teho šlubicž w tutym hodomnym cžaku?

Pschi šlotym blyšcžju Šožodž ěcžowych, šchtomow šlubcže tole Šnjesej Šesufej: Šo šerbske džecže wostacž pschezo, kaž n ětkole šcže šerbske džecži — wot Šoha wjerschneho tajke štworjene! Šo přóžowacž šo džecže i pilnoscžu, natw ěrnyčž šerbsžy cžitacž a pišacž! Šo štajnje džecže w cžescži m ěčž šerbsku r ěčž a šerbske wachnja!

Šaj, to jemu šlubcže — wón budže šo radowacž nad waschej pošlušchoscži! Šchtwórtu Šožu šasnju dž ě dopjelnicže, hdyž lubujecže šw ěru šwoju drohu macž ěrnu r ěčž, šwój šerbski narod, cžescžujio i tym nana a macž.

Rachlowe.

Rak Šank šwojeho bratra lubuje.

„Ró, Šanko! šchto tola plataš?“ woprašcha šo macž špobjiwana, hdyž do ištwy šturwšchi Šanka placžo ša šlibom šedžo

„Sanko! Ŝto eŝi tola je? Eŝy hory?“ ŝo macz
dolekŝy dale praŝchete, dolekŝy jej ŝynt niczo njewotmolwi.

„A, maczi! hory njeŝym!“ macz Janl ŝtancuje praji,
ŝaplabane wobliczo t maczeri wobrocziwŝi.

„Eŝeho bla pał potom piŝcheciŝ?“ ŝo macz dale wobhonja.

„Maczi!“ rjetnje na bobo Janl, na maczetne praŝchenja nje-
dŝiwajo, „pŝchinjeŝe nam lęŝa Wože dŝęczo ŝaŝo ŝtom?“

„Eŝo wę, Sanko!“ macz ŝo dŝiwajo wotmolwi, „Wože dŝęczo
eŝi rjany ŝtom pŝchinjeŝe. Ty ŝy tola pŝchęzo pętny byl.“

„Sa ŝadyn ŝtom męcz njeŝam! maczi!“

„Sanko! ŝto tola ręczyŝy! Njebudŝ tola tał dŝiwony, hewal
to rumpobich ŝyŝi a potom eŝi węŝę ŝtoma njeŝchinjeŝe!“

„Ach, maczi! praj tola rumpobichej, ŝo ŝaneho ŝtoma męcz
njeŝam a ŝo ...“ Janlej baŝche ŝlowa tał prawje je ŝhije
noŝyŝy —

„Ab, praj mi tola, eŝeho bla lęŝa wo ŝadyn Woŝodŝęŝowy
ŝtom njerodŝiŝy! Woni bę tola tał wjeŝely!“

„ŝaj! haj! maczi!“ Janl plačo ŝapocznje, „ale naŝy ŝandrij
teŝ lęŝa ŝaneho ŝtoma nima, dolekŝ tam wonlach ŝane njerostu,
teŝ piŝa. Njech rumpobich radŝo tam t naŝym wojatam do
ŝandrijej Woŝodŝęŝowy ŝtom donjeŝe.“

„Sanko!“ macz pŝchęŝwatana wuwoka.

„ŝaj, maczetka! njech je naŝy ŝtom ŝandrijej. Eŝon je
tam wonlach we wójnje w tyŝy puŝtyŝy horach a krajach, hŝęŝ
ŝebi rumpobich ŝane ŝtomu ręŝacz njembę!“

„Ty lube dŝęczo, tał ŝo ty ŝa twojeho bratra ŝtaracŝy! To
je pętnje wot tebe, a Wože dŝęczo eŝi węŝę nęŝto rjane wobradŝi.
Wone teŝ na ŝandrija njeŝabudę. ŝlej! pój ŝobu do iŝtwizy!“

Do iŝtwizy ŝaŝupiwŝi wuŝlaba Janl połne blido pałczikow
a druhich węzow. Bę to ŝchololaba, biŝwit, zigary, bleŝcha wina,
nohajy a druhe wobleczenja a węŝi, lotreŝ mőŝa naŝy wojazy
wonlach na bitwiŝęczu berje trjebacz. A pőbła na ŝtőlzu ŝtejeŝe
macz Woŝodŝęŝowy ŝtom, hiŝo rjenje je ŝwęcŝkami a wŝchelakimi
dobrymi kuŝkami napowŝchany. Niczo njeprajo wosta Janl ŝteje,
pał na tute bary, pał na macz ŝlabaŝo.

„ŝlej, Sanko!“ macz rjetny, „węŝera ŝmőj t nanom
rumpobicha honiloj a tele węŝy hnydom wot njeho ŝa ŝandrija
ŝobu pŝchinjeŝloj, ŝo bychmy je, hiŝchęŝe liŝczil pŝchipołožiwŝi,
hnydom won do Afrike pőŝlacŝ mőbŝi. ŝlej, tał ŝmęje twőj bratr
we wójnje teŝ ŝwőj Woŝodŝęŝowy ŝtom a — ty twőj jow!“

„Maczi, luba maczi“ ŝawoka Janl a wobja ŝwoju lubu
maczetku wokoło ŝhije. K. W.

W zuŝbje.

Rał ŝo domoj wrőczu?
Rał tam dőjŝdu
A maczetkunej ŝahrody,
Do domu mi lubeho?

Woleczu tał t maczetkny,
Woleczu tał t nankej dom,
Do wiŝchnjowej ŝahrody,
Na rjadku mi rőzowu.

Do lęŝa ŝzu hičzi
A piŝanemu ptaczilej;
ŝchibla wón mi poŝczzi
A teŝ pjerla piŝane.

Tam ŝzu ja ŝo kolebacŝ,
Tam ŝzu ja teŝ ŝawowacz,
ŝacz mje njewuŝtyŝi maczi,
Moja droha maczetka.

Pa litwjanŝkim t nęmŝteho pŝcheloŝil J. ŝ.

Macz jeho porodŝi, wón porodŝi macz.

Eŝtő to je? Eŝzu tebi pomhacz wuŝlędŝicŝ. Je čiŝty,
ŝakny jaŝo demant, jara tuni w ŝymje, nęhŝęŝtuli darmo. ŝladki
je. Wŝchudę ŝo wuŝyduje: wije ŝo druhdy ŝa haloŝy, druhdy ŝo
lęŝa do ŝrjedŝy pučzow, a dolekŝ je ŝladki, ŝo potom konje ŝuwaju.

ŝiŝchęŝ ŝamolercęŝ lnihičziŝchęŝtune w ŝerŝŝim Domje w Dudyŝhine.

To maja łowarjo dŝęło. Węŝi na ŝchęrole po hatach a ŝo njepo
dnurja. Węŝcha ŝo ŝchęam ŝa łromy, ŝo maju ŝwęzny. ŝaj w lęŝi
ŝo ŝhoble do ŝhany woby wuŝyduje, hŝyŝ je eŝma; runje tał do
plumpy, hŝyŝ njeje ŝababjena doŝę. Eŝamo ŝwęrijata a ludŝi
druhdy na połoj njewoŝtaji, pŝchima ŝo łonjam a muŝam ŝa brodu
tał lęŝchęŝ a hōrie. Teŝ wołnam klubu eŝimi... Najradŝo ŝo
w noŝy, hŝyŝ lud a ŝtōt ŝpi, narodŝa. Eŝze rad ŝymno męcz.

Wón je lōb, jeho macz je woda, jeho nan pał ŝmierŝt.
ŝyŝ ŝo narodŝi, je hiŝchęŝe jara eŝenki, eŝenichi hacŝ ŝchlenza.
ŝajŝi pał bawo ŝo lōhŝy łamacz. Wōle je nan ŝymny — łruty,
bōle lōb roŝęŝe; dŝen wote dnja je łolŝi. Na hacę do ŝpoby
(do woby) roŝęŝe. Potom mōŝeŝy ŝo jemu hiŝo na ŝhribjet
ŝtupicŝ. Ale njeŝwaŝ ŝo pŝchęŝaŝe, mōbŝ ŝo pŝchępadawęŝ, a ŝhubiŝy
— tał ja wjazy łrōcz — drjewjanŝ do woby. ŝyŝ pał je ŝylny
doŝę, mōŝa jemu t eŝrjōdami po ŝhribjeczę rejomacz, to ręŝa ŝo
ŝmylacŝ. ŝaj, to je radoŝęŝ, wjeŝelo ŝa wŝchęŝy! ŝyŝ jeno druhdy
tał ŝabicę wuŝybało njeby.

Ale nęhŝęŝtuli łodej na łoŝu du. Pŝchindu tajzy je ŝelerjemi
a rubaju do njeho, ŝo ŝo t bololęczu wŝchōn puŝa. Je mi jeho
ŝel, ale berje ŝo wón nječzuje. ŝchłruty a ŝchłrucŝki łodu pał
ŝnoŝchęju na wōŝ a domjeŝu do lōdmizy, ŝo bychu w lęczę teŝ hiŝchęŝe
męli. A tał domjeŝu druhi wōŝ, ŝchęzi wōŝ atd. Tu mōŝeŝy
ŝylnolęcz łodu męricŝ, hacŝ je poł łohęŝa abo mnjenje. Eŝenŝchi
lōb ŝo hōdŝi do łoŝanki ŝtepacŝ.

Wokoło pŝchipołdnja — hŝyŝ ŝlōncŝto t mjerŝtej klubu eŝini
— łodowe ŝwęzny na ŝlōnzu łrawaja. ŝapla ŝa łapku jim t łōncŝ-
łow wuŝapuje na ŝemju abo do ŝnęha. Ale po prawom njeŝmęm
rjez, ŝo łrawaja, dolekŝ pŝchi łrawajenju łrew bęŝi; je ŝwęzow
pał jeno woda. Wōb je bjeŝ eŝetwjeneneje łrwje. ŝewal by tola
rjany eŝetwjeny — ličŝlaty był poruno dŝęczom. ŝeho macz
wŝchal je teŝ bjeŝ łrwje, je ŝama woda. ŝehodla dŝrbiŝy rjez:
ŝwęzny t wodu eŝęŝa abo: ŝwęzam woda bęŝi. W noŝy pał ŝaŝo
narostu, hŝyŝ mjerŝuje. Wōb je tola rad w najwjeŝchęj ŝymje.
W łodowyŝy morjach płowaju hory łodu. Wjeŝchi wŝhōlich horow
ŝu pŝchęŝ zyke lęto ŝalōŝene, ŝalōdnjene. To dŝenŝ węł. Druhi
raŝ eŝi dopołaŝu.

Wbōhi lōb w naŝchich krajinach ma druhdy jara łrōtke ŝiwjenicŝto.
W lęczę ŝo do zyła połacacz njetrjeba. ŝyŝ ŝlōnzo jeho ŝe
ŝwojimi pruhami zyłeho roŝtala, potom wotemrje. ŝaje ŝu jeho
najwjeŝchę njepŝchęŝelnizy. Teŝ naŝchęju rułow a ŝachłow ŝo
lōb hōji; je ŝrachom roŝbęŝi na wodu. Tał lōb ŝwoju macz
porodŝi. Woda ŝe ŝaŝo t łodu narodŝi. Wrotŝja łodu ŝu mōbŝy.
ŝeho pŝchirodny bratr je ŝnęh. Włrōŝy najradŝo na ŝchęach ŝy-
daju. Właja teŝ bęlu łrew. Woni maju najłrōtŝche ŝiwjenje.
W noŝy naŝawaju, rano roŝtawaju. Eŝnęh pał ŝo duŝy na
ŝemju t beŝchęŝiła narodŝi wŝŝchę na ŝi! Potom ŝo ŝaje, druhdy
łapaty mōkry, hŝwęŝkaty ŝuchy, druhdy drobny ŝnęŝl.

Dŝiwony to lud: hōdy, młrōŝy a ŝnęhi. E woby ŝo rodŝa,
a woda rodŝi ŝo t ničy. L.

Poŝlednja nōŝ we wōtznym domje.

Rał rubŝi ŝo mi wutroba,
ŝyŝ dŝrbu eŝahnyčŝ do zuŝby,
ŝyŝ dŝrbju wopuŝchęŝicŝ eŝe, ŝwęrna maczi!

O njepęwajęŝe, łhapony mi lube,
Eo jenoŝ nōŝ mi traje hiŝchęŝe dlęje,
Riŝ poŝlednja je w domje wōtznymŝim,
Eo mohla dlęje maczetku ŝchęŝe łolŝicŝ.

Pa litwjanŝkim t nęmŝteho pŝcheloŝil J. ŝ.